DIREKT AKTION

RADIKAL SYNDIKALISTISK UNGDOMSTIDNING

#58 ☆ 30:-

Budget-mode

Rosengård i Revolt

Know your Enemy

Striden på Lagena

Osäkerhetens återkomst!

Gå med i det syndikalistiska facket

Bilda en stridbar sektion på din arbetsplats

SAC är det fackliga alternativet för dig som vill att facket ska vara en kamporganisation på arbetsplatserna. SAC är öppen för alla arbetare, oberoende av yrke eller bransch.

Alla kan gå med i SAC, förutom chefer som innehar en sådan arbetsledande position att de hamnar i konflikt med SACs syfte och målsättningar som facklig kamporganisation.

Även arbetslösa och studerande är välkomna som medlemmar, samt egen företagare utan anställda.

>> Välj en fackförening med tilltro till vår kollektiva styrka på jobbet.

>> Välj en fackförening som behåller initiativet på arbetsplatsen, istället för att förlita sig på ombudsmän, politiker eller domstolar.

>> Välj en fackförening där medlemmarna bestämmer och röstar i alla avgörande frågor.

>> Välj en fackförening med lokal strejkrätt.

www.sac.se

Tillbaka, i ny skepnad

Den prekäre arbetaren återfinns på flera ställen i kapitalismens
historia. Under industrisamhällets framväxt karaktäriseradesden av den oorgaiserade dagsarbetaren. Ständigt beredd att rycka in när en kapitalägare behövde arbetskraft, men kunde lika gärna gå utan både mat och husrum när det var dåliga tider.

Kvinnan var under kapitalismens tidiga år helt beroende av en försörjande man eftersom hon inte var myndig i sig själv. Men även efter att kvinnan fick lagstadgade rättigheter så hade hon en given plats i hemmet som obetald arbetare, med en försörjande man. Här kan vi se hur både lagar och förordningar, men också normer och sociala beteendemönster kan skapa förutsättningar för oss som klass.

Idag ser situationen annorlunda ut, men den prekäre arbetaren återfinns även här. Idag jobbar vi på timmar eller som bemanningsarbetskraft, svart eller vitt. Vi städar, diskar, serverar mat och kör truck. Men vi är också arbetslösa, återigen en reserv av billig oorganiserad arbetskraft, redo närhelst kapitalet ropar. Det är något som kapitalister utnyttjar. De använder ständigt oorganiserade bemmaningsarbetare i konflikter för att splittra ett starkt arbetarkollektiv. Ett exempel på det är Lagena-konflikten.

Men vår prekära situation återfinns i alla delar av våra liv. För en vanlig ungdom är det i princip omöjligt att få ett förstahandskontrakt att bo på, utan förpassas till andra- och tredjehand, och ofta svart.

Vi pressas ut ur stadskärnorna, ut i getton och förorter. Därifrånmåste vi resa med svindyr kollektivtrafik till våra arbeten, eller till AMS. Vi är totalt beroende av saker som vi inte kan kontrollera.Om något skulle skita sig, så skiter sig allt. Det är det som gör oss prekära.

Men överallt där det finns klasser, så finns det klasskamp. I våranbostadsområden så konfronterar vi poliser, på våra jobb ger vi ossnsjälva lönehöjning med småstölder och sovpauser. Vi organiserar ossnmed våra kamrater i fikarummet, precis som vi borde göra i åtgärdsprogram när vi är arbetslösa. Vi måste bli bättre på att kommunicera med varandra och med andra delar av vår klass. Vi måste lära oss att överkomma de hinder som kapitalet lägger ut för oss. Vi måste kontra och driva våra postitioner framåt.

Njut av ett nytt fett nummer, med klasshat och pyssel!

PS. Numera finns det även en redaktion med bas i södra Sverige - Sydredaktionen. Vi har fått ansvaret för att jobba med detta nummer, och kommer i framtiden hjälpa till med skapandet av Direkt Aktion. **DS.**

DIREKT AKTION

ges ut av kulturföreningen Direkt Aktion och är Syndikalistiska Ungdomsförbundets utåtriktade organ. Tidningen utkommer med 5 nummer årligen. Att prenumera ett år kostar 120 kr, stödprenumeration kostar 200 kr.

Ansvarig utgivare: Axel Gagge
Redaktion: Axel Gagge, Johanna Hedlund, Gustav Ingman, Kristina Petterson Albin Skog, Hugo Wijkström
Grafisk form: Albin Skog
ISSN: 1403-281X
Org.nr.: 885001-9087

Direkt Aktion Box 6507 113 83 Stockholm
info@direktaktion.se
www.direktaktion.se

Innehåll #58

Decemberrevolten i Grekland -ett resereportage

Under vintern som var skakades Grekland av en större revolt. Demonstrationer marscherade i varje större stad dagligen, följda av våldsamma kravaller och plundring. Många universitet ockuperades och användes som centrum för revolten, massmöten hölls och kollektiva beslut fattades. Vid ett par tillfällen besköts även polisen med automatvapen. En grupp anarkister från södra Sverige begav sig i början av 2009 till Grekland och Aten för att visa solidaritet och knyta band med den grekiska motståndsrörelsen.

Revoltens starskott

Revoltens startskott blev den 6:e december, då den 15-åriga Alexis blev skjuten och dödad av Grekisk polis, inne i den anarkistiska stadsdelen Exharchia. Men revoltens rötter sträcker sig mycket längre ner i den grekiska samhällsstrukturen. Ökad social osäkerhet och reformer i utbildningssystemet har tidigare lett till våldsamma protester och universitetsockupationer. Efter eurons införande i Grekland har priserna stigit till svensk prisklass, trots att lönen ligger långt efter.

Polisen har tidigare avslöjats med att tvinga papperslösa immigranter att misshandla varandra, och varje år ökar antalet självmord inne på polisstationer. Med denna sociala situation, tillsammans med en radikal och militant anarkiströrelse brann revolten upp.

Tidigare har kravaller och uppror begränsat sig till endast studenter, illegala invandrare eller anarkister, men vid Decemberrevolten spred sig militansen till många olika grupper i den grekiska arbetarklassen. Hemlösa, arbetslösa ungdomar, och militanta arbetare tog till gatorna och konfronterade ordningsmakten tillsammans. Revolten hade sin intensiva fas under december. Efter det togs det en ”paus”, och revolten planerad att fortsätta när universiteten öppnade igen efter jullovet, så man kunde ockupera dem. Under denna tid besköts även två poliser med automatvapen, vilket polisen sedan använde för ökad repression. I denna ”paus” anlände vi till Aten.

Ockuperade hus

Under vår tid i Aten bor vi på ett squat vid namn Lelas Karagiani. Huset, som är hela fem våningar högt och ägs av Tekniska Högskolan, hade sitt 20-årsfirande tidigare på året. Huset förvaltas av ett kollektiv på cirka 10-15 personer, men ingen av dem bor där permanent. De förklarar att de ockuperade husen ofta fungerar som sociala mötesplatser hellre än boenden. Huset används som bas för bulletinen ”Black Flag”, och man arrangerar även kampsportsträning, gratis filmvisningar samt teaterföreställningar. Husockupation som kampform hinner vi aldrig diskutera med de boende på Lelas, men mitt intryck är att de mer ser det som praktiskt att ha gratis utrymmen att vistas och skapa i, än att det är en bostadspolitisk fråga.

Squaten i Aten är under ständigt hot av vräkning, de barrikaderas och försvaras hårt av de boende. Många squat är också under frekvent attack av fascister, som brandbombat hus och attackerat boende med knivar och andra tillhyggen. Yttermuren till tomten på Lelas Karagiani är därför beklädd med rakbladstaggtråd, ingången på sidan av huset är en sju cm tjock ståldörr med fyra låskolvar och undervåningen bevakas av den gigantiska hunden Nestor.

Alla säkerhetsrutiner gör att de ockuperade husen inte känns tillgängliga om man inte är en del av den autonoma miljön, lite av samma problem som vår svenska rörelse har i stort. Tillgänglighet verkar dock inte vara något problem i Aten, då det finns gott om samlingsplatser och utrymmen att träffas, diskutera politik och agera kollektivt. Många av de små tobakskioskerna längs med Atens gator säljer även anarkistiska tidningar.

Anarkisterna och organiserng

Kollektivet på Lelas Karagiani agerar tillsammans som en affinitetsgrupp, och har tidigare varit en drivande kraft mot skövlingen av skog och dammbyggen runt om Aten. Tillsammans med andra affinitetsgrupper agerar de som rörelse, utan permanenta organisationer.

- Eftersom vi inte har någon organisation, kan vi agera på det sätt vi finner bäst för stunden. Vi kommer fram till en gemensam linje genom diskussion tills vi når konsensus, inte genom byråkratisk beslutsprocess, säger Amelia*, en av de aktiva i squatet.

I regel är hela den grekiska utomparlamentariska rörelsen uppbyggd på liknande sätt. Affnitetsrupper agerar under tillfälliga namn, försvinner och dyker upp under ny skepnad. Detta ger den grekiska rörelsen en okontrollerbar karaktär, och är en väldigt tydlig linje i de insurrektionella anarkiströrelserna i Grekland och övriga Sydeuropa.

- Under revolten har vi haft öppna stormöten dit vem som helst får komma och föra fram sin åsikt. Det är också ett bra ställe att få reda på vad som kommer hända näst, fortsätter hon.

Några dagar senare följer vi med på ett massmöte på den ockuperade Tekniska Högkolan. Mötet hålls i aulan, och är proppat med folk, minst 300 personer. Vi sitter tryckta mot en vägg när mötet börjar, ca två timmar senare än utannonserad tid. Mötestekniken är enkel: vill man säga något, så ställer man sig upp och pratar. Man avbryter inte varandra, eller förlöjligar varandras åsikter. Det finns ingen ordförande, ingen sekreterare, inget protokoll. Trots detta verkar allting fungera utmärkt, vilket är mycket inspirerande. På universiteten behöver man heller inte vara rädd för poliser, då de inte har någon laga rätt att beträda universitetsområden. Därför har också det mest våldsamma konfrontationerna med snuten skett i närheten av universiteten.

Under följande dagar i Aten sker ett mindre antal konfrontationer med polisen, bl.a efter en demonstration som hölls i centrala delar av staden. Demonstrationen avbryts av polisen som går in med tårgas och batonger och säckar ett par hundra demonstranter, en taktik som överaskar demonstranerna, eftersom polisen sällan gör massgripanden i Grekland. Efter flera fritagningsförsök lyckas alla utom 70 personer ta sig ut ur polisens kedjor. Effekten av polisingripandet är en rädsla för fortsatt kamp mot polisen, och revolten går ned i en svacka. De människor vi pratar med säger att revolten är över, och att det är dags att börja titta på var man står nu. Amelia på Lelas säger att de kommer återuppta projekt de höll på med innan revolten bröt ut, men att man definitivt hamnat i ett nytt utgångsläge för sin kamp. Tiden efter revolten får man mycket riktigt smaka på ökad repression.

Vi förbereder oss för hemresa och byter ett par sista ord med våra grekiska kamrater innan vi sätter oss på ett skumpigt tåg mot Thessaloniki, där vi spenderar en natt på ett ockuperat hotell. Därefter tar vi oss via Balkan hem till Sverige. Vi lovar oss själva att åka ner igen, om inte annat för att besöka vackra Lelas och äta god mat med kamrater.

Fotnot: *namnet är fingerat

För ett mer turistorienterat resereportage om Aten, se ”Utsträckta händer och knutna nävar”, Brand #3 -08

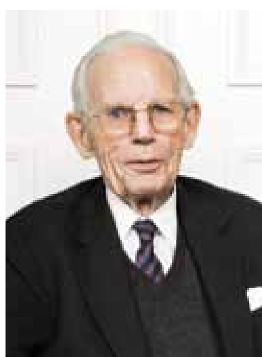
Problemet med kapitalismen är inte först och främst kapitalisterna.

Ifall man kunde föreställa sig ett samhälle utan en särskild utsugande klass, men med kapitalackumulerande banker, konkurrerande profitdrivna företag och återkommande kriser, med bibehållet arbetsdelning, löneslaveri och alienation - då skulle det vara ett jämlikt, men ändå förtryckande kapitalistiskt system man ser framför sig.

Men nu lever vi inte i en sådan fantasi, utan i ett utpräglat klassamhälle. Borgarklassen fyller här en särskild roll, de ser till att mervärdesutvinningen fortgår genom att hela tiden aktivt och medvetet pressa löner, försämra arbetsvillkor, slå ner organisering och (särskilt nu i kristider) sparka folk för att rädda sina egna vinster. Följaktligen är kapitalisterna inte bara en kugge i det kapitalistiska maskineriet, utan en verklig fiende. På följande sidor stiftar vi därför närmare bekantskap med ett litet urval av de mäktigaste och mest framträdande kapitalisterna i Sverige!

Av: Erik Andersson

Know your enemy!

Peter Wallenberg Senior
Ordförande i de två största Wallenbergstiftelserna

Familjen Wallenberg utgör för många själva sinnebilden av svenska storkapitalister, och det med rätta: I flera generationer har de dominerat näringslivet i Sverige. Ändå hör man sällan om hur stor deras makt faktiskt är…

Jacob Wallenberg
Peters son, ordförande i maktbolaget Investor

…kanske för att familjens motto är ”verka utan att synas”. Wallenbergarna utövar sin makt genom stiftelser som äger bolag, däribland banken SEB och investmentbolaget Investor, som i sin tur äger ytterligare företag…

Marcus Wallenberg
Jacobs kusin, Ordförande i SEB

…där Wallenbergare och andra som är lojala till familjen sitter i styrelserna. Eftersom det är stiftelserna som äger det mesta syns inte Wallenbergs på listorna över ”Sveriges rikaste” och liknande, men jobbar du på något av följande företag är familjen Wallenberg ändå din högsta chef: SEB, Atlas-Copco, Husqvarna, Electrolux, Gambro, Mölnlycke, Saab, SKF, ABB, Sanitec, Scandic Hotels, Aleris AB, (även delvis: ISS, Ericsson, Sony-Ericsson, Stora Enso, Astra Zeneca, Carl Zeiss Vision).

Antonia Ax:son Johnson
4:e rikast, vice ordf. i Upplands Väsby kommunstyrelse

Antonia Ax:son Johnson är fjärde generationens superkapitalist och har dessutom tidigare suttit i Folkpartiets styrelse. I likhet med flera andra av de största finansfamiljerna är Ax:son Johnsons ägande på ett slugt sätt uppdelat i olika fonder och investmentbolag, men i slutändan kontrollerar de ändå: Åhléns, Axfood, PrisXtra, Willys, Hemköp,Tempo, Servera Nordstjernan AB, NCC, Mekonomen, Ramirent, Novax, Svensk Bevakningstjänst, Dagab, Saba, KMT, Etac, Välinge, Sirius Machinery, GP Plastic m.m.

Utländska ägare

I en globaliserad värld skulle man egentligen kunna tro att en mycket större andel av svenska företag var utlandsägda, som fallet är med fordonsindustrin där General Motors äger Saab, Ford äger Volvo personvagnar och Renault (som ägs av franska staten) kontrollerar delvis AB Volvo.

Ingvar Kamprad
Rikast
Styr IKEA

Den gamle nazisten Ingvar Kamprad är överlägset rikaste svensken och världens 5e rikaste person, största delen i hans förmögenhet består dock i IKEA-varuhus utomlands, utöver IKEA har han dock ett eget riskkapitalbolag: Nordic Capital.

***Placeringarna på ”sveriges rikaste”-listan syftar på Veckans Affärers lista över svenska miljardärer från 2008. Överklassen kämpar dock ofta hårt för att dölja sina tillgångar och ett så enkelt faktum som att Wallenberg inte räknas upp visar att uppskattningarna på listan är långt ifrån kompletta.**

Gustaf Douglas
*11:e rikast**
Moderaternas styrelse

Douglas är en moderat-greve som växte upp på ett gods och senare blev rik på semi-fascistoida säkerhetsföretaget Securitas. Logiskt nog sitter han också i Moderaternas partistyrelse.Douglas kontrollerar: Securitas, Fagerhults, Latour, Niscayah, Assa-Abloy (delvis även: Nobia, Nederman, Sweco, Academic Work AB, OEM, Munters).

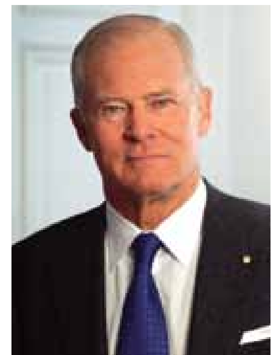
Finn Rausing
5-7:e rikast, Syskonbarn till Hans Rausing (2:a rikast)

Förpackningsindustrin som grundades av Ruben Rausing kontrolleras idag av Finn och hans två syskon Jörn och Kirsteen, efter att deras farbror Hans Rausing (Sveriges näst rikaste person*) köptes ut och startat konkurrerande verksamheter. Familjen är mycket hemlighetsfulla, om möjligt skyggare än Wallenberg. Rausings bossar över de anställda i bl.a. följande företag: Tetra Laval Group, Tetra pack, Alfa-Laval, Artic group, Granta.

Cristina Stenbeck
25-28e rikast, Styrelseordförande i Kinnevik

När Jan Stenbeck frossade ihjäl sig på gåslever och kaviar fick dottern Cristina ta över kontrollen över den media- och telecom-tunga Stenbecksfären. Placeringen på listan över de rikaste svenskarna delas dock mellan alla fyra helsyskon (hur mycket arv deras utomäktenskapliga halvbror tillslut fick ut är oklart). Familjen samarbetar sen länge med adelsfamiljerna Klingspor och von Horn och tillsammans kontrollerar de: Metero, Tele2, MTG, TV3, TV6, TV8, Viasat, TV 1000, RIX FM, NRJ, Playahead, CDON.COM, Korsnäs (och delvis: Millicom och Transcom).

Tom Hedelius

Hedelius representerar ett annat fenomen än stora finansfamiljer som äger massa företag. Han är VD för Industrivärlden som en gång i tiden bildades som ett investmentbolag för Handelsbanken (där han tidigare varit både VD och styrelseordförande). De två företagen äger aktieposter i varandra och olika företag (däribland Skanska, Sandviken, SCA och Volvo AB) som i sin tur äger aktier i dem, s.k. korsägande. Korsägandet gör att de olika företagens styrelser utser varandra, och i praktiken kan direktörs- och styrelse-"proffs" kontrollera bolagen utan att personligen behöva äga aktieposterna (det är det företagen gör). Självklart gör de sig sedan rika på arvoden, bonusar och aktieklipp.

Handelsbanken/Industrivärlden är antagligen den näst största svenska sfären efter Wallenberg.

Dan Olsson
14:e rikast

Stena-sfären är döpt efter fadern Sten A Olsson, som började med skrothandel och för att sedan bli stor-redare och i imperiet ingår nu många olika företag. Ifall du bor i någon av Stena fastigheters 24000 lägenheter är Dan Olsson din hyresvärd. Äger: Stena AB, Stena Fastigheter AB, Stena Line AB, Stena Adactum AB, S-Invest, Blomsterlandet, Envac, Ballingslöv, Mediatec, Stena Sessan AB, Concordia, Stena Metall AB (deläger: Gunnebo, Midelfart Sonesson, Meda, Beijer Electronic)

Jonas Bonnier
VD Bonnier AB

Familjen Bonniers har varit verksamma inom svensk massmedia i snart 150 år, och har idag en dominerande ställning. Ägandet är uppdelat på flera personer i familjen, varav fem är miljardärer. Innan Jonas blev VD var han "författare" och skrev erotiska noveller som Bonniers gav ut. Bland de ca 150 mediaföretag familjen äger märks särskilt: Metro, Dagens Nyheter, Expressen, Dagens Industri, City, Bonnier Tidskrifter, Svensk Filmindustri, Canal+, Sydsvenskan och TV4.

Hugo Stenbeck
25-28e rikast

Om många storkapitalister i stor utsträckning håller sitt privatliv borta från offentlighetens ljus får Hugo representera en grupp som de flesta känner till, om inte annat som stereotyp: Bratsen. Han har hamnat i domstol för slagsmål och rasistiska påhopp på Stureplan, är ihop med prinsessan Madeleines bästis Veronica Arph och leker med mångmiljonsbåtar i America's Cup.

Stefan Persson
3:e rikast

Varje gång du snattar något på H&M är det Stefan Persson och hans släktingar du beskattar, och det kan dom behöva. Förutom Stefan själv finns 6 andra H&M arvtagare bland de rikaste 100 i Sverige. Utöver H&M äger de Stureplansställena Riche och Sturehof och inte mindre än 3 olika investmentbolag (Ekstranda AB, Jakobsberg Invest och Tham Invest).

Svenska Staten

Utöver alla olika myndigheter äger Svenska staten många vinstdrivande företag, som alltså politker och byråkrater har kontroll över. Nämnas kan: Vattenfall, Apoteket, Posten, Systembolaget, LKAB, SJ, Svenska Spel, Samhall, Lernia, och Sveaskog (delager även: Nordea, TeliaSonera, SAS)

Vill du läsa mer om den svenska överklassen är ett bra ställe att börja på trotte-bloggaren Anders Svenssons olika genomgångar (www.zaramiz.nu/blog/storfinansens-diriktörer-och-kapitalister/).

It takes a nation of millions to hold us back...

ROSENGÅRD I REVOLT

Direkt Aktions artikelserie om oroligheterna i de svenska miljonprogrammen fortsätter. I förra numret publicerades en rad artiklar som på olika sätt behandlade miljonprogrammens framväxt; hur deras plats i den kapitalistiska utvecklingen kan förstås.
Vi publicerar i detta nummer en lite längre artikel som byter perspektiv. Att försöka se samhällsutvecklingen från ett mer övergripande perspektiv är nödvändigt för en revolutionär. Men det är samtidigt minst lika viktigt att anstränga sig för förstå vad det är som händer på marken. Revolter av den sort som vi såg i Rosengård i vintras uppstår nämligen inte av sig själva. De kan inte reduceras till en slags automatisk konsekvens av några abstrakta historiska rörelselagar. Vi kan inte nöja oss med svepande generaliseringar om segregation, arbetslöshet eller fattigdom. De materiella omständigheterna utgör själva förutsättningarna för handling, men själva handlingen är upp till vanliga människor av kött och blod. Därför är det viktigt att studera revolter. Deras kronologi. De konkreta förloppen.
Vad hände egentligen i Rosengård den där veckan i december? Direkt Aktion tar dig tillbaka.
Följ med in i myrstacken...

Av: Mookie Blaylock

En morgon i november 2008 vaknar Malmö upp till nyheten om ytterligare en ockupation. Den nya ockupationsrörelse som katapulterats ut i offentligheten med ockupationen av en funkisvilla i utkanten av Lund i början av hösten hade effektivt lyckats föra upp bostadsfrågan på den politiska dagordningen i södra Sverige. Efter en intensiv höst stod dock rörelsen och flämtade. En ständigt tilltagande repression mot de ockupationer som följde på Smultronstället skapade en debatt inom rörelsen kring hur man skulle fortsätta, hur man skulle kunna behålla det politiska initiativet och undvika att bli förutsägbara.

Plötsligt tas stafettpinnen över av ett gäng ungdomar i Malmö. Men det är inte frågan om autonoma denna gång. Över hela Skåne har ungdomar följt den följetång som ockupationerna varit i gratistidningarna. Nu bestämmer sig plötsligt några ungdomar i Rosengård att försöka själva.

Sedan en lång tid hade den privata fastighetsägaren Contentus, som äger en stor del av fastigheterna på Herrgården i Rosengård, försökt få de många föreningar som huserar i en källarlokal i området vräkta. Lokalen används bland annat som moské av områdets många muslimer. Under vintern kulminerar konflikten. Contentus vägrar förnya kontraktet. Efter 16 år ska lokalen tömmar. Ungdomar på Herrgården svarar med ockupation.

När jag träffar A och M utanför moskén ligger det tunna hinnor av is över vattenpölarna. De står på gräsmattan utanför lokalen och försöker hålla värmen, omgivna av ett stort gäng lite yngre killar. De är 16 år båda två och bor båda precis intill. A pekar ut sin balkong från där vi står. De har känt varandra sedan de var små. Idag skolkar de från skolan; de vaktar den ockupation de inlett sedan igår.

Lokalen är nästan helt strippad när jag stiger på. Islamiska kulturföreningen och de andra föreningar som haft verksamhet i lokalen har förberett sig på vräkning och burit ut de flesta möblerna. Men trots det spartanska första intrycket är lokalen full av liv. Ett gäng unga killar har samlat ihop en massa mattor som de håller på att bära in och rulla ut över de bubbliga och slitna linoliumgolven. Utanför lokalen hänger det konstant fullt med ungdomar, vissa killar inte äldre än 10-12 år. Det finns äldre män ibland dom också, män från Islamiska Kulturföreningen de flesta, som använt lokalen som bönelokal.

-Vi har varit 5 ungdomar som sovit här inatt, berättar M. Du ser folk har rullat ut liggunderlag och sovsäckar. Men jag lovar

det blir riktigt kallt på natten. Det är därför vi behöver element. I natt blir vi fler.

I media skriver man om "källarmoskén", men det är en halvsanning. Islamiska kulturföreningen använder lokalen som moské, man ber där, samlas där. Men det är över 20 olika föreningar som på ett eller annat sätt har verksamhet i lokalen. De unga killarna som ockuperar har huvudsakligen använt lokalen som fritidsgård och läxläsningsställe.

-Den här lokalen har använts i 16 år berättar M, det är hela mitt liv. Jag är uppvuxen i den här lokalen, det är inte rättvist att dom vill stänga den. Dom har inte gett någon anledning, ingenting. De vill bli av med oss bara, det är allt. De vill att vi ska dra runt och bråka och knarka.

Dom är inga bråkmakare, ockupanterna. Inga hardliner-islamister heller. De talar om ockupationen som om det vore den självklaraste saken i världen. De pratar om sin verksamhet, om hur de umgås där, om hur lokalen alltid är utgångspunkten för utflykter eller sociala sammankomster. Det är den fysiska platsen de talar om, det sociala utrymme som lokalen erbjuder. Deras utgångspunkt är konkret och praktisk, det är inget ideologiskt laddat språk de använder.

-Vi har sett de andra ockupationerna och vi tänkte, vi kan göra samma grej.

Utanför polisens avspärrningar samlas folk, dag och natt. Verksamheten fortsätter under bar himmel. gräsmattan istället.

Gänget som ockuperar framstår som ganska skötsamma. Försöker vara det i alla fall. De tar i hand, talar artigt, bjuder på te. De uppträder ödmjukt, nästan blygt. De talar ofta om sig själva i kontrast mot de några år äldre killarna i området, de som sysslar med kriminalitet, som sysslar med knark och bråkar.

-Här kan man vara om man inte gillar allt det där, om man inte bara vill dra runt och bränna sopphus, förklarar M. Här hjälper vi varandra med läxor, spelar pingis eller bara hänger.

Lokalen ligger på bottenplan i ett av Contentus hus, vid parken - mitt i Herrgården. Men det är inte någon mörk källarlokal. Hela den vägg som vätter ut mot parken är i glas, från tak till golv, så hela lokalen är ljus och luftig. Det är en fin lokal. Fast sliten. Utan möblerna blir det extra tydligt.

Lokalen fungerar som en samlingspunkt mitt i området, som ett slags socialt center.

-Alla i området respekterar lokalen, M gestikulerar mot de stora fönstrena. -En enda gång har de gått sönder, en kille råkade skjuta en fotboll. Titta runt hur det ser ut i området.

Går man runt på Herrgården upptäcker man ganska många galler för fönstrena på nedre botten. Fastighetsägarnas kontor har det, till och med Hyresgästföreningens fritidsgård. Men folk slår sönder rutorna ändå.

-Men inte här. Här slår folk aldrig sönder.

Jag frågar M om fritidsgården, varför dom inte hänger där. Han avfärdar frågan. -Äh, ingen hänger där mannen, bara små skitungar. Bara fullt av regler. Här är det vi som kan bestämma hur det ska vara.

De killar som har organiserat ockupationen är relativt unga, nästan alla under 18.

De har stöd av de äldre männen från moskén, men stödet är försiktigt och nervöst.

De har redan försökt vädja och förhandla och protestera. Men Contentus har inte vikt en tum.

Nu verkar de flesta vara av uppfattningen att lokalen sannolikt är förlorad ändå, och att man nu lika gärna kan ge ungdomarna en chans att testa. Fast vissa är inte säkra. De uttrycker rädsla för att det ska ge en dålig bild av muslimer, för att folk kommer att ta chansen att utmåla dom som bråkmakare. De uppfattar överhuvudtaget själva grundkonflikten som ett angrepp mot muslimer. De talar om ett mer övergripande mönster, där vräkningen uppfattas som ett ytterligare uttryck för de allt mer intoleranta attityderna gentemot muslimer i samhället. De flesta av de äldre männen från Islamiska kulturföreningen som jag pratar mer verkar anse det. Kanske är det därför deras inställning till ockupationen är lite försiktigare. De är rädda för att en upptrappning av konflikten bara ytterligare kommer att spä på islamofobin. Och säkert har de rätt, redan långt innan polisen gått in i lokalen och våldsamheterna startat hetsar SD-bloggare på internet, länkade via de artiklar som Sysvenskan publicerar om ockupationen.

Generellt sett kan man ana en viss skillnad i hur de yngre och de äldre resonerar kring vräkningen. Många av ungdomarna verkar dela den utgångspunkt som de äldre muslimerna har - om man ställer frågan direkt, men deras perspektiv verkar vara mer praktiskt; de talar om lokalen i sig, om deras aktiviteter där. Och de talar mycket om Contentus, fastighetsägaren. Det finns inget "bortom" lokalen som de anser sig behöva ta hänsyn till. För ungdomarna verkar det mer vara en känsla av här och nu.

Ett fåtal autonoma finns på plats; husockupanter. Killarna behöver hjälp att skaffa fram element. Contentus har klippt elektriciteten, så det bli kallt om nätterna. Det byts telefonnummer, de autonoma går runt och ringer, inventerar i rörelsen efter folk som kan hjälpa till att skaffa fram element. Men uppslutningen bland Malmös autonoma är knappast total, under veckorna av ockupation handlar det om en handfull personer som kommer ut och visar sitt stöd.

Till kvällen har ungdomarna ordnat med värmeljus som man ställer ut över hela lokalen. Det är en trevlig stämning. Man bjuder på te, nån har kommit ner med mat.

-Vi kommer aldrig lämna lokalen, förklarar M allvarligt. Aldrig.

-Vad gör ni om polisen kommer då, frågar jag.

-Då får de bära ut oss, svarar M. Då får alla se att det är dom som är dom våldsamma, inte vi.

A fyller i; -Vi vill inte ha nått krig, men om polisen vill ha det, ja då är det dom som börjar. Förstår du hur många dom behöver för att stoppa oss? Förstår du hur många? Det blir kaos.

Om höstens husockupationer i Lund och Malmö varit avgörande för att inspirera de unga ockupanterna i Rosengård, så finns det uppenbara skillnader mellan de olika ockupationerna. När vi sitter där och pratar om en vräkning framträder dessa skillnader tydligt.

Ockupationen på Herrgården är inte en tom lokal som folk vill omvandla till ett socialt center eller en fritidsgård eller en moské eller något annat. Den är redan allt det där, har varit det i 16 år. Man ockuperar för att försvara något; något som man haft så länge man kan minnas. Ungdomarna talar om lokalen som ett andra hem. En känsla av stolthet, värdighet och självrespekt präglar sättet på vilket de pratar om

sin kamp. Killarna rätar på ryggen när de pratar. Känslan av att ha rätt förstärks av det faktum att inga riktiga anledningar till vräkningen har presenterats. Reepalus svävande uttalande om att en moské inte "passar in" i kommunens planer för Herrgården förstärker helt klart folks uppfattning att hela området är under ett slags angrepp. Malmö stad vill in på Herrgården för att rensa upp.

Här finns också den andra stora skillnaden mellan ockupationen på Herrgården och höstens tidigare ockupationer. Lokalen på Herrgården ligger inbäddad. Den har ett massivt stöd bland de boende i området. Det är sällan det är fler än 10 personer som sover i lokalen samtidigt om nätterna, men man har upprättat sms-listor. Om något skulle hända, om polisen skulle dyka upp, går sms ut till hundratals människor i området. Folk kan vara utanför lokalen inom loppet av några minuter. Rosengårdsskolan ligger bara på andra sidan parken, kanske 100 meter från lokalen.

-Vi kan få hit hela skolan på 1 sekund, försäkrar M.

Och uppenbarligen är både fastighetsägare och polis osäkra på hur de ska hantera situationen. Contentus verkar tuffa inledningsvis. Men snart är tonen lite mjukare. Ibland vill de inte lämna kommentarer alls. De verkar uppträda vacklade och osäkert. Polisen håller en låg profil. De säger att de inte kommer att agera utan att fastighetsägaren begär det. Främst via männen i Islamiska kulturföreningen förs en slags indiekt dialog mellan ockupanterna, fastighetsägare och polis. Polisen försäkrar att det inte är aktuellt att storma ockupationen med våld. Några av ockupanterna träffar representanter från polisen och de tycker att dom uppträder vänligt och respektfullt. Efter ett tag börjar Contentus göra vissa eftergifter i förhandlingarna. Ockupationen präglas av en försiktig optimism.

En kväll när vi sitter och snackar i det skumma ljuset från värmeljusen blixtrar lamporna plötsligt till. Elektriciteten är tillbaka!

En vecka av ockupation förflyter. Så en till.

När polisen plötsligt dyker upp med full kraft har det gått över 3 veckor.

Upploppen startar

Om man försökte följa utvecklingen via medierna var det lätt att få intrycket av att själva vräkningen omedelbart utlöste våldsamma angrepp på polisen. Så var det inte. Kravallerna exploderade inte plötsligt. Natten direkt efter vräkningen var tvärt om sannolikt den lugnaste under den vecka som följde. Det var flera nätter av eskalering som slutligen ledde fram till de omfattande angreppen på polisen.

Polisen gick in i lokalen på måndagsförmiddagen (15/12). 3 personer omhändertas, samtliga unga ockupanter. De grips inne i lokalen och tas in till stationen på förhör, misstänkta för olaga intrång. Polisinsatsen är stor, kravallpoliser med hundar, sköldar och batonger fyller gräsmattan utanför lokalen och försöker hålla de människor som snabbt strömmar till på avstånd. Polisen går in i moskén med hundar och med leriga stövlar på fötterna, i sig en kränkning, och sprejar en av ockupanterna i ansiktet med pepparsprej. Fler och fler människor strömmar till och vid ett tillfälle rusar ungdomar igenom avspärrningarna för att försöka ta sig tillbaka in i lokalen. Polisen vevar med batongerna. En 12-årig kille visar upp sina skador för mig, batongerna har lämnat stora märken på lår och vad. Polisen drar ut folk ur lokalen på nytt. Stämningen är hetsig, men det är så gott som uteslutande polisen som står för våldet. Ungdomarna gör inte våldsamt motstånd.

Någon timme efter vräkningen har stämningen lugnat ner sig. Men människor ger sig inte av. Ockupationen flyttar bara 10 meter ut på gräsmattan. Utanför polisens avspärrningar samlas folk, dag och natt. Verksamheten fortsätter under bar himmel. De män som dagligen brukar komma till moskén för att be är där som vanligt för bönestunden. Men nu rullar man ut sina mattor direkt på den frostiga gräsmattan istället. Ungdomar hänger runt hela tiden. Folk värmer sig med te, ibland kommer nån ner och bjuder på bröd eller något annat enkelt för folk att äta. Några äldre män bestämmer sig för att trotsa decembernatten och slår upp tält för att sova. En gammal parabolantenn som ligger övergiven i en källare släpas ut och bli en eldplats. Ibland kommer polisen fram och säger åt folk att släcka elden eller att flytta sig bakåt, ibland låter de folk vara. Det verkar bero på vem som för tillfället för befäl.

Det hela utvecklar sig till en slags viljornas kamp. Man försöker vänta ut varandra. Polisen är tvungen att ha flera pikéstyrkor parkerade utanför lokalen dygnet runt för att förhindra att folk på nytt ska försöka ta sig in och ockupera.

Samma kväll samlas små gäng av ungdomar i området. De är i 16-årsåldern de flesta, ungdomar i eller i anslutning till de kretsar som ockuperat. Folk känner sig besvikna över att polisen gick in med så stort våld och var så respektlösa, trots att man haft en dialog i flera veckor där ungdomarna sagt att de inte tänkte använda något våld. Stormningen kom utan förvarning.

Många hade visserligen räknat med att en vräkning skulle komma, och många var medvetna om hur Smultronstället i Lund stormats trots fina ord om dialog dagarna innan. Men irritationen över den spelade inställsamheten är ändå påtaglig. Det är ingen kokande ilska direkt. Mer som besvikelse.

-Det är polisens jobb, dom måste göra det, tycker en kille. -Det är inte dom som bestämt att vi inte får stanna. Det är Contentus! Det är horungarna på Contentus!

Folk har bestämt sig för att ventilera sin frustration, att låta Malmö veta vad de känner. Men man väljer att låta poliserna nere vid moskén vara i fred.

Hela kvällen rör vi oss runt på Herrgården, smågrupper av ungdomar. Folk står och hänger nedanför avspärrningarna, småpratar med varandra, går en runda över några gårdar, smäller smällare, stöter ihop med andra gäng, småsnackar lite, går vidare, smäller smällare.

Så går folk runt hela kvällen, området fullt av ungdomar, överallt ljudet av smällare.

Vi passerar en stor vit container. M klättrar in. Den är full med sopor, mycket kartong. A spanar i riktning mot de pikébussar som står parkerade på gräsplanen 60 meter bort, med strålkastarna påslagna. -Skynda, mannen, skynda. Det tar bara 2-3 minuter så slår lågorna flera meter upp ur containern.

Vi rör oss över mot nästa gård. Nån sätter eld på en papperkorg. Vi blir stående utanför Babylon Livs och småsnackar med lite folk, polare till M. Folk är uppspelta, ivriga. Det hänger i luften. -Det kommer bli kaos mannen, totalt kaos.

Vi rör oss upp på Ramels väg, förbi Newsecs lokaler. Två rutor är krossade. -Vi slog sönder dom tidigare idag, stoltserar A. Några av killarna tittar sig omkring, plockar upp stenar från marken. 2 rutor till smäller.

Efter 20-25 minuter är vi tillbaka vid den brinnande containern igen. Brandkåren har kommit. Folk står och kollar på medans de släcker. Det går ganska snabbt.

-Skit i dom mannen, vi eldar nått nytt.

Under kvällen och natten fortsätter dessa typer av spridda och småskaliga oroligheter. Vid midnatt brinner ett sopphus och två containrar. Folk sparkar upp brevinkastet till Contentus lokal, de har sitt kontor på bottenvåningen i ett av höghusen på Ramels väg, för att kunna få in två tjocka raketer genom dörren. Andra har redan varit förbi och slagit in alla deras rutor, men av nån anledning vill de ha in raketerna via brevinkastet. I trapphuset är explosionen helt öronbedövande.

Det är nästan uteslutande tonåringar som kaosar, nästan alla under 18 år. De äldre ungdomsgängen drar förvisso också runt i området, men deltar inte särskilt aktivt i oroligheterna.

Det rör sig helt uteslutande om lokala ungdomar. Ingen upptäcker en enda människa utifrån.

Polisen förhåller sig extremt försiktigt i detta läge. Man verkar först inte ens vilja erkänna att det förekommer oroligheter. Till Sydsvenskan säger man visserligen att det förekommit en del bränder, men att man inte ser någon anledning att tro att det hänger ihop med vräkningen av moskén. Det har ju varit oroligt i Rosengård tidigare. Även medierna är försiktiga. I nationella medier tar det flera dagar innan man börjar rapportera, men även i lokalmedia är tonen avvaktande inledningsvis. Både Sydsvenskan och Skånskan kommenterar visserligen måndagens oroligheter, men man ger dem ett ganska litet utrymme. Varken polisen eller medierna kommenterar angreppen på fastighetsägarnas lokaler. Kanske resonerar de att oroligheterna riskerar att eskalera om de ges för stor uppmärksamhet.

Tisdagen fortsätter på ungefär samma sätt. Ständigt fyrverkerier, bränder i containrar, sopphus, sopptunnor, papperskorgar och garage. Fastighetsägarnas lokaler utsätts återigen för skadegörelse. Tidigt på kvällen gör polisen ingripanden i området, jagar ungdomsgäng och plockar in en del unga killar. Polisens ökade aktiviteter leder till spridda konfrontationer. En kille som polisen plockar fritas med våld. Vid ett annat tillfälle slås en ensam polis till marken. Senare under kvällen gör en stor grupp ungdomar, för första gången många av de äldre, en rusning mot poliserna utanför moskén, kastar knallskott och några stenar och springer sedan för livet.

Polisens ökade aktiviteter leder till spridda konfrontationer. En kille som polisen plockar fritas med våld. Vid ett annat tillfälle slås en ensam polis till marken. Senare under kvällen gör en stor grupp ungdomar, för första gången många av de äldre, en rusning mot poliserna utanför moskén, kastar knallskott och några stenar och springer sedan för livet.

Under onsdagen eskalerar våldet påtagligt. Det är svårt att veta hur polisen hade tänkt kring vräkningen från början, men av vad man säger till medierna under måndagen framgår i alla fall att de verkar ha räknat med en kort insats. De går in med stor kraft inledningsvis och verkar ha utgått ifrån att om det uppstår problem så kommer de följa ögonblickligen på vräkningen för att därefter ebba ut. Istället händer alltså något annat. Oroligheterna tar en mer lågintensiv form. Konfrontationerna är inledningsvis inte alls så våldsamma som polisen förberett sig på, uteblir tvärt om nästan helt, men oroligheterna sprider sig istället över Herrgården. Bränder, sporadiska raketer mot polisen, angrepp mot fastighetsägarnas lokaler. Dygnet runt står människor utanför moskén, både unga och gamla.

Efter 2 hela dygn av oavbruten vaktavlösning utanför moskén inser polisen att något måste göras. På onsdagseftermiddagen kör man in med containrar. En containermur längst med hela husfasaden tillsluter lokalen. Stora truckar förvandlar gräsmattan utanför till en lervälling.

Under 2 dagar av oroligheter och ökad friktion mellan ungdomar och polis har irritationen hunnit växa till sig ordentligt; successivt har allt fler grupper av ungdomar blivit involverade i oroligheterna. När nu polisen på nytt kommer in i området med full kraft för att tillsluta lokalen så går situationen över styr. Ungdomar går till angrepp mot polisen med fyrverkerier, glasflaskor och stenar. Det är upplopp. Polisen drar sig undan ganska snabbt. De jagas ut. Det är helt tydligt att de inte har resurser nog för att behålla kontrollen. Under onsdagen attackeras polisstationen i Rosengård centrum. Brandkåren slutar rycka ut för att släcka småbränder utan spridningsrisk. Det är kaos. Folk rullar ut sopptunnor på Ramels väg och spärrar trafiken. När brandkåren närmar sig för att släcka de brinnande barrikaderna skjuter ungdomarna raketer i luften för att varna. Brandkåren ger sig av. Under onsdagskvällen är det tydligt att upploppets sammansättning har förändrats. De äldre ungdomarna deltar nu mer aktivt. Ju längre in på kvällen och natten det blir, ju färre yngre killar syns till. Under onsdagsnatten är det de äldre ungdomarna som håller lågorna vid liv. Under onsdagsnatten dyker det dessutom upp autonoma. Kanske ett tjugotal. De kommer ut sent, de värsta oroligheterna har redan hunnit klinga ut. De deltar i spridda konfrontationer med polisen tillsammans med de äldre ungdomarna, men polisen har ganska snart lyckats säcka in de flesta.

De autonoma känner inte omgivningen på samma sätt som de boende. De rör sig i större grupper, utan någonstans att gömma sig. För det mesta blir de stående i parken utanför moskén. Under onsdagsnatten omhändertar polisen 19 personer, ingen hemmahörande i Rosengård. Det är det enda tillfället under alla dagar av upplopp som polisen gör gripanden på detta sätt. Media tolkar gripandena som att det rör sig om anstiftare från andra delar av Malmö; en förhastad slutsats av journalister utan någon insyn i utvecklingen, men rent ideologiskt en teori som är strömlinjeformad för att passa de batongliberaler som huserar på de stora dagstidningarna. I Sydsvenskan målar man upp en bild av Rosengård som vänsterextremisters gisslan enligt en slags kolonial logik som man ju känner igen från Europas mörka historia (jo dom skriver faktiskt så). Dilsa Demirbag-Sten sitter i Stockholm och förkunnar självsäkert i Expressen - medans upploppen fortfarande pågår för fullt på Rosengård, att det är den autonoma vänstern som orkestrerat det hela, som drar i trådarna, som viskar i folks öron, som föser Rosengårds ungdomar framför sig mot polisen som mänskliga sköldar.

Slutsatsen borde egentligen ha varit den motsatta. Det är väldigt få människor utifrån som deltar i oroligheterna och när det förekommer visar det sig alltså att polisen inte har särskilt stora problem med att ringa in och gripa dom. Polisen drar inte riktigt lika höga växlar men menar att man inte skulle ha sett en sådan våldsupptrappning under onsdagen om det inte varit för "AFA" (AFA verkar hos både polisen och media vara ett

slags samlingsnamn för ungdomar utanför Rosengård som sympatiserar med moskéockupationen). Polisen hävdar att det är "kriminella ungdomsgäng" på Herrgården som ser en chans att ventilera sitt oresonliga hat mot polisen, om än med eldunderstöd från "AFA".

Från att inledningsvis, medvetet eller omedvetet, nästan helt ha förringat upploppen är intresset efter onsdagens konfrontationer desto större. Från sporadiska notiser i Skånskan och Sydsvenskans nätupplagor blir upploppen nu nationella nyheter; löpsedlar, förstasidor, heluppslag och ledarspalter. Inledningsvis kommer den autonoma konspirationsteorin att ta ganska stor plats. "Autonoma tog över upplopp" lyder Sydsvenskans rubrik dagen efter. Men bilden falerar ganska snart. För skånska medier, som trots allt gett oroligheterna en blygsam bevakning också under måndagen och tisdagen, är det ju svårt att hävda att de autonoma faktiskt skulle ha startat själva upploppen. Men efter torsdagen blir det även svårt att hävda att de autonoma skulle ha "tagit över".

Torsdagens kravaller är betydligt värre än onsdagens. Torsdagen utgör helt klart ett slags klimax under decemberveckan av oroligheter. Under torsdagen slås polisstationen i Rosengård centrum sönder. Contentus och Newsecs lokaler slås sönder och plundras. Folk bär ut datorer och allt de kommer över. Det börjar cirkulera slangbomber, med en enormt kraftig sprängverkan, bland vissa ungdomsgäng. Efter torsdagsnatten är samtliga polisens fordon skadade, flera så allvarligt att de måste tas ur bruk. Bilar brinner även utanför Herrgården. Men inga autonoma syns till. Finns dom där så är dom inte många i alla fall. Jag lyckas inte upptäcka dom.

-Jag menar att det är Vi! Inte någon annan. Det är våra kravaller här!

Delvis kommer skulden att skjutas över mot de kriminella ungdomsgängen, men i allt högre utsträckning övergår beskyllningarna istället i ren förvirring. Andreas Konstantinides, socialdemokratisk lokalpolitiker, uppger för DN att han "inte riktigt har någon förklaring" till varför så många lokala ungdomar under torsdagen uppenbarligen var inblandade i upploppen. Mia Hendra, verksamhetschef för ungdomsverksamheten på Rosengård säger att det hela är "helt obegripligt". Konstantinides hintar om en "machokultur" i Rosengård, men närmare en förklaring än så kommer han inte. Macho-spåret plockas senare upp av Aje Carlbom på Malmö Högskola som menar att upploppen handlar om "manlighet" och unga invandrarkillars brist på positiva (alltså svenska) manliga förebilder.

Rör man sig ute på Rosengård under upploppen är det lätt att förstå varför medierna inte verkar ha fått grepp om vad som händer. Det finns nämligen inga journalister på Rosengård. Media är aldrig i närheten av kravallerna. Under alla dagar av upplopp kan jag bara se pressfotografer, och de kommer aldrig någonsin närmare än 50 meter. De kommer - som inbäddade reportrar i krig - bakom brandkåren, som kommer bakom polisen. Det är därför bilderna som cirkulerar i media nästan uteslutande föreställer övergivna barrikader på folktomma gator, ofta på väg att släckas av brandkåren. Utöver poliserna finns nästan aldrig några människor på bilderna. Ibland ställer sig fotograferna bakom de polisbilar som bildar en liten uppsamlingsplats på andra sidan rondellen i Amiralsgatan, några hundra meter utanför Herrgården. Därifrån tar de bilder med sina jättedyra teleobjektiv. På bilderna anar man unga invandrarkillar i adidas-stripes, grupper av ungdomar som rör sig mellan bränderna - de flesta framträder bara som siluetter, som vålnader mot de gula höghusen.

Media talar aldrig med någon. Upploppsmakarnas del i rapporteringen reduceras till dom där bilderna.

Inte förrens framåt helgen, när polisen har gått in med nationella förstärkningar och har en kraftig närvaro i området, vågar sig vissa journalister fram. Men de ser till att hålla sig precis vid Ramels väg, med den enorma polisinsatsen nära intill. Man rör sig inte in i området utan försöker prata med de ganska blandade grupper av människor som mest står och tittar uppe vid macken.

Teleobjektiven verkar dock vara alldeles tillräckliga för att media ska kunna dra långtgående slutsatser om deltagarna, som vi sett. Skildringen som framträder är dock paradoxal, full av inte motsättningar. Man tycks å ena sidan vilja göra skillnad mellan upploppsmakarna och rosengårdbor i största allmänhet, först genom att hävda att upploppsmakarna helt enkelt inte är hemmahörande på Rosengård, men sen genom att på olika sätt försöka ifrågasätta deras motiv. Om en person i media skildras som "rosengårdbo" verkar det till och per automatik innebära att vi har att göra med en motståndare till upploppen. De som kastar sten kallas ju inte för rosengårdbor, utan för upploppsmakare eller kriminella. Så kan man till exempel skriva att polisen "jagar efter stenkastare" medans många "rosengårdsbor tittar på". Att vara "stenkastare" eller "kriminell" framstår alltså som något som på ett fundamentalt sätt skiljer ut en människa från den övriga befolkningen på Rosengård. Till och med till den milda grad att man inte längre ens kallas för rosengårdsbo trots att man bor på Rosengård.

Utgångspunkten tycks alltså vara att vi har att göra med något som i grunden är främmande för Rosengård, vilket alltså fortsätter att vara sant även när de allra flesta erkänner att vi faktiskt har att göra med just rosengårdbor i upploppen.

När man i media efter en tid trots allt tvingas konfronteras med detta faktum i frågor till politiker och byråkrater i Malmö stad framstår hela situationen bara som "obegriplig", som Mia Hendra så träffande formulerar det. Det är som om man saknar ett ramverk för att överhuvudtaget kunna tolka händelserna. Som om deras hjärnor överhuvudtaget inte kan systematisera intrycken. Upploppen framträder som en anomali, som ett oljud, ett brus.

Naturligtvis finns det människor på Rosengård som inte vill veta av upploppen. I grund och botten är det dock otänkbart att upploppsmakarna kunna verka utan ett starkt passivt stöd från området som de utgår ifrån. Polisen erkänner det själva. Varför skulle det annars vara svårare för polisen att upplösa en samling med några hundra bråkstakar på Rosengård än att upplösa ett Reclaim? Tvärt om är mitt intryck att många kände sig frustrerade över att deras protester avfärdats, bortförklarats. Att deras ilska inte erkänts. Under lördagskvällen står jag uppe på Ramels väg med en massa andra människor. Många är ungdomar, men säkert hälften är äldre; med största sannolikhet inte några upploppsmakare. Upploppen har lugnar ner sig för tillfället och nu står folk och tittar på de karavaner av polisbussar som rullar förbi. En journalist, jag tror han är från Metro, vågar sig fram till folksamlingen. Många avböjer när han försöker ställa frågor. Men två män i 30-årsåldern går till slut med på att svara på några frågor. Han

sätter igång. -Hur känner ni för att det kommer ut en massa människor som inte bor i Rosengård och deltar i kravallerna här? Uppenbarligen hade mannen redan förutsett journalistens fråga. Och han lackar direkt.

-Det är vi! Det är inte någon annan! Skriv att det är VI! Journalisten varkar överrumplad, går på defensiven. -Hur menar du? Mannen upprepar. -Jag menar att det är VI! Inte någon annan. Det är våra kravaller här! Det kan du skriva. Journalisten gör en paus. Så gör han ett försök till. -Men vad tycker du om att det kommer människor utifrån? Mannen tittar på sin kompis och skrattar. Men så blir han plötsligt allvarlig. Tänker efter. Sen svarar han. -Dom som är här är här av samma anledning som vi. Förstår du? Vi är emot samma saker. De vill bara hjälpa oss.

Kanske var journalisten inte från Metro. Eller kanske tyckte han att männens berättelsen hamnade i konflikt med den tolkning av upploppen som media redan bestämt sig för att göra. Jag kunde i alla fall aldrig hitta den där intervjun.

Att kunna skylla på the usual suspects ligger uppenbarligen nära till hands. För att det är bekvämt. Men framförallt för att det är funktionellt, för att det innebär att man som liberal inte behöver konfronteras med den sociala verkligheten på Rosengård. För att om man erkänner att det är rosengårdungdomarnas egen vrede, då blir man samtidigt tvungen att erkänna att vi står inför ett problem. Ett stort problem.

300 kravallpoliser rör sig konstant på Herrgården. Det liknar ingenting jag någonsin tidigare sett. Det är en belägring. Poliserna kommer från hela landet; från hela Skåne, från Stockholm och Göteborg.

Med tiden ersätts förvirringen hos lokalpolitiker och ungdomsverksamhetschefer av försök till kontextualisering. Från vänstern talas det i ganska svepande termer om segregation och fattigdom som en slags övergripande förklaring; något som gör upploppsmakarna till något annat än vålnader, som rotar deras handlingar i en kontext. Från högern kommer Aje Carlboms kvasi-feministiska argument. Det talas om en speciell "kultur" på Rosengård; en kultur som står i konflikt till alla de värderingar som vi förknippar med Sverige och mänskliga rättigheter och jämställdhet och alla de andra kodorden. Ungdomarna lever i en "machokultur", en "patriarkal kultur" en kultur präglad av en brist på "positiva manliga förebilder".

Från att ha skildrats som ett problem hos några få individer - boende på Rosengård, fast samtidigt paradoxalt nog tydligt avskilda från området, kommer nu problemet istället att alltmer att uppfattas som något som i självaste verket kännetecknar hela stadsdelen. En liknande åsikt kommer till uttryck hos den så kallade "Dallas", en ungdomsledare som Malmö stad regelbundet utnyttjar när man försöker klämma åt stadsdelen. Dallas menar att ansvaret ligger hos föräldrarna, det är människorna på Rosengård som inte har vett att uppfostra sina barn. Problemet är alltså inte isolerat till vissa grupper utan finns liksom närvarande latent. Alla omfattas plötsligt. Det är de "goda krafterna" som blir undantagen. Nu kan vi se upploppen gå igen i allt. Som en statisk elektricitet, som finns där, verklig fast osynlig, även långt innan den sprakar till i en plötslig urladdning.

Uppenbarligen har vi här att göra med en bild av ett extremt homogent Rosengård. Carlboms utspel vittnar om en total brist på nyanser, vilket ju så ofta hänger samman med ett ovanifrån- eller utifrånperspektiv. Det verkar sannolikt att denna brist också hänger samman och förstärks av hans semi-fascistiska och islamofoba utgångspunkt. Det ligger automatiskt i föreställningen om den primitiva kulturen, det mentalt efterblivna, att det saknar förmåga till alla de nyanser och komplexa system av kategoriseringar som kännetecknar den upplysta kulturen, elitens kultur. Det är med andra ord svårt att föreställa sig att det kan finnas olika motiv bland upploppsmakarna, att det kanske i självaste verket skulle kunna vara en lång rad olika attityder, erfarenheter och omständigheter som fört dom samman.

Det är naturligtvis sant att det så gott som uteslutande är frågan om unga invandrarkillar som deltar i upploppen. Men det förklarar inte så mycket.

Upploppen uppstår inte för att Herrgården befolkas av en massa människor som lever i någon uråldrig och primitiv patriarkal kultur, utan för att ockupationen och vräkningen av moskén lyckades sammanföra en rad olika konstellationer av ungdomar. Det var en tillfällig förening av en rad olika grupper av ungdomar som möjliggjorde revolten.

I grunden har vi naturligtvis att göra med de materiella villkoren hos ett särskilt skikt inom arbetarklassen, de utomeuropeiska migranterna, vars plats i ackumulationen utmärks av osäkra och ibland informella arbetsförhållanden, låga löner, diskriminering och hög arbetslöshet. Och naturligtvis hänger revolten samman med Rosengårds fysiska plats i den kapitalistiska staden.

Allt det är grundläggande förutsättningar för att revolten överhuvudtaget skulle kunna utspela sig. Men det duger inte som förklaring. De sociala förhållandena producerar inte revolter med en sådan automatik. Dynamiken på marken är betydligt mer komplex.

Polisen har alltså rätt när man konstaterar att det finns kriminella ungdomsgäng bland upploppsmakarna, dom där som bara vill ventilera sitt hat mot polisen. Men de kan inte förstå att de kriminella bara är en enda komponent i upploppet, och att de dessutom spelat en mycket blygsam roll för att starta själva oroligheterna. De är bara en av de konstellationer som anslutit till revolten.

Om man kan inse att frågan om vilka som deltar i upploppen är mer komplex än vad media/högern vill göra gällande, inser man också snabbt att även frågan om motiv är komplex. Ser man en stund till måltavlorna för upploppsmakarnas vrede så återspeglas denna komplexa sammansättning ganska bra. Från att inledningsvis ha varit sporadiska bränder och ett våld som ritat sig mot fastighetsägarnas lokaler kommer angreppen med tiden att allt mer fokusera på polisen. Förenklat kan detta sägas återspegla förändringar i upploppets sammansättning. Verkligheten är i denna bemärkelse nästan en exakt motsats till vad vi hört från polis och media.

Revolten tog sin början hos de unga skötsamma killarna. De som gjorde sina läxor och spelade pingis istället för att röka zuttla i trappuppgången. Det var dom som tände de första eldarna. Revolten började hos dom. Men den hade inte kunnat

utvecklas som den gjorde, få en sådan kraft, om inte alla typer av ungdomar hade anslutit. Det är alltså ingen konspiration vi har att göra med. Upploppen planerades eller iscensattes inte av kriminella, islamister eller autonoma.

Torsdagen är helt klart den värsta dagen vad avser upploppens intensitet. Polisen, som under onsdagen och torsdagens oroligheter helt drivits ut ur Herrgården, återtar under fredagen området med massiva förstärkningar. 300 kravallpoliser rör sig konstant på Herrgården. Det liknar ingenting jag någonsin tidigare sett. Det är en belägring. Poliserna kommer från hela landet; från hela Skåne, från Stockholm och Göteborg. Jag hör flera poliser bryta på kraftig göteborska. Den massiva polisnärvaron verkar innebära att oroligheterna dämpas på Herrgården. De är fullt med människor ute, men man försöker inte möta den enorma polismobiliseringen med direktkonfrontation. Oroligheterna och bränderna fortsätter i stor omfattning, men konfrontationerna avtar i intensitet.

Under fredagen inträffar dock en intressant spridning av bränderna. I Örtagården brinner sopphus, sopptunnor släpas ut i vägen. Bilbränder förekommer på Hårds väg och Bennets väg, bara 50 meter från järnvägen. Under fredagen rör jag mig runt i hela Rosengård för att försöka bilda mig en uppfattning om spridningen. Under kvällens värsta timmar är det nästan en eld per kvarter, hela vägen från Herrgården ner till stambanan, ett område som täcker minst 3 kilometer. Det är hela Rosengård, från öst till väst. Jag stannar en stund vid den sista brinnande barrikaden vid Törnrosen, ett stenkast från järnvägen, bara 5 minuters gångavstånd till Sofielund och södra innerstaden. Jag träffar lite människor jag stött på tidigare under dagarna och jag stannar och pratar. De har släpat ut lite bråte i gatan som de satt eld på med hjälp av en flaska tändvätska. Det är fullt med folk nere på gatan. Alla kvarterets ungdomar, och en hel del lite äldre människor också, har kommit ut för att kolla. De väntar på polisen. Sammansättningen av människor är lite annorlunda här jämfört med Herrgården. De unga killarna dominerar, men kring Törnrosen är det en del tjejer ute också. Tjejerna är unga, kanske 14-15, ordentligt sminkade och trippandes i plattåskor. De deltar. Polisen dyker upp efter en stund. De kommer i tre pikébussar följda av en bulldozer. Folk flyttar sig försiktigt ner längst med gatan. Polisen stormar ut med sköldar och batonger. En slags standoff uppstår. När polisen märker att man inte är under direkt angrepp börjar man göra plats för bulldozern som är tänkt att röja upp bland bråtet på gatan. Några stenar kommer flygande och en polis träffas. De backar tillbaka mot bussarna, intar sina positioner. En äldre arabisk man stormar plötsligt ut ur en trappuppgång och skriker och gestikulerar. Han springer ut i gatan och skriker åt folk att inte kasta. Det visar sig att han har sin bil parkerad precis intill polisens bulldozer och har uppenbarligen insett att det skulle kunna sluta dåligt. Han försöker backa igenom poliskedjan för att komma undan. Ungdomarna skrattar. Så lugnar det ner sig lite igen, polisen återupptar upprensningen, några ytterligare stenar kastas men snart är barrikaden undanröjd. Polisen verkar inte bry sig om att upplösa folksamlingen utan hoppar in i sina bussar och bränner iväg för att röja upp nästa barrikad några kvarter bort.

Snart har folk börjat dra ut saker i gatan igen. Ungefär så verkar det se ut på de flesta platser utanför Herrgården. Folk bränner, bygger barrikader på gatan, men få konfronterar polisen när de kommer för att röja upp. Man står istället och väntar, provocerar och skräms med sporadisk stenkastning, och återupprepar sedan det hela 20-30 minuter senare. Det är tydligt att det är ungdomarna på respektive gård som ställer till det. Vissa springer till och med och gömmer sig i sina egna uppgångar när polisen kommer.

Dynamiken i de kravaller som utspelar sig på Rosengård, som påminner starkt om liknande revolter i fattiga förorter runt om i Europa, skiljer sig på många sätt radikalt från de typer av kravaller som förknippas med de sociala rörelserna, de autonomas kravaller om man så vill.

De ganska omfattande oroligheter som utbröt i Lund några veckor tidigare, i samband med en liten grupp nazisters försök att demonstrera på 30 november, tjänar som ett typexempel för en jämförelse.

I dessa fall utgår nästan alltid våldet från en stor samling människor, i Lund inledningsvis säkert över 1000 personer, men som under konfrontationerna successivt splittras upp i allt mindre grupper. I samband med denna uppsplittring avtar också intensiteten och upploppen fasas successivt ut. Detta mönster går igen i de allra flesta konfrontationer med polisen som den autonoma vänstern är inblandad i. För det mesta äger konfrontationerna rum i en gatumiljö, i stadskärnorna, och när så inte fallet är det istället i anslutning till någon sorts infrastruktursystem (motorvägar, pendeltågstationer, infarter). Majoriteten av deltagarna i konfrontationerna är obekanta med miljön som de rör sig i, eller känner den bara ytligt. Platserna för konfrontation har inte valts av upploppsmakarna själva, den fysiska miljön erbjuder dem inget skydd, ingen trygghet. Upplopsmakarna själva är dessutom ofta av en brokig sammansättning. Ofta finns naturligtvis en politisk affinitet, men socialt är det ofta fråga om människor från olika skikt i samhället; som är män och kvinnor, som har olika former av försörjning och sysselsättning, som bor på olika platser, som på det stora hela kan leva ganska olika liv. Ofta har konfrontationerna ett ganska tydligt mål, ett mål som så gott som alla närvarande är införstådda i. Och ofta varar konfrontationerna inte under särskilt lång tid. Ibland bara några minuter, på sin

Upplopsmakarna är nästan helt uteslutande hemmahörande i kvarteren där konfrontationerna äger rum, och för det mesta handlar det om ett geografiskt mycket begränsat område. Under decemberkravallerna låg upploppens epicentrum i den östra delen av Herrgården, som i sin tur ligger längst ut på Rosengård, precis intill inre ringleden.

höjd några timmar.

Rosengårdskravallerna såg helt annorlunda ut. Det är sällan det uppstår stora folksamlingar som konfronterar polisen samfällt. Upploppen utgår istället från små grupper av vänner som agerar spontant och autonomt.

Upplopsmakarna är nästan helt uteslutande hemmahörande i kvarteren där konfrontationerna äger rum, och för det mesta handlar det om ett geografiskt mycket begränsat område. Under decemberkravallerna låg upploppens epicentrum i den östra delen av Herrgården, som i sin tur ligger längst ut på Rosengård, precis intill inre ringleden.

Under de första dagarna rör sig oroligheterna över ett området som knappast sträcker sig längre än 1 kvadratkilometer, som aldrig tar längre än 10 minuter att korsa.

Det är alltså hemmaplan bokstavligt talat. Folk känner till alla gömställen, tar sig in i alla trappuppgångar, upp på tak, ner i källare för att komma upp i andra trappuppgångar, känner människor överallt som öppnar dörrar om man behöver komma undan. Slangbomber göms snabbt undan i små skrymslen i trappuppgångarna.

Polisen går för det mesta överhuvudtaget inte in mellan huskropparna. De rör sig i sina bussar längst med Ramels väg. De gånger de går in mellan husen är det med massiv styrka, till fots för att jaga folk, för att sedan dra sig tillbaka till bussarna ganska snabbt. Polisen gör så gott som inga gripanden. Den grupp av autonoma som kom ut på onsdagen är här undantaget; de bryter mönstret och lyckas kanske just därför illustrera det unika i Rosengårdsrevolten på ett så förtjänstfullt sätt.

Polisen går för det mesta överhuvudtaget inte in mellan huskropparna. De rör sig i sina bussar längst med Ramels väg. De gånger de går in mellan husen är det med massiv styrka, till fots för att jaga folk, för att sedan dra sig tillbaka till bussarna ganska snabbt.

När upploppen efter några dagar kommer att spridas över en större yta är det i huvudsak inte för att upploppsmakarna börjar röra sig över större ytor, utan för att ungdomsgäng i angränsande kvarter ansluter (genom att helt enkelt copy+pasta upploppet till sitt eget kvarter).

Att oroligheterna håller i sig så länge innebär naturligtvis att revolten varierar i intensitet. Folk konfronterar inte polisen hela tiden. Det brinner inte hela tiden. Det är framförallt kvällar och nätter det handlar om. De första bränderna inträffar för det mesta efter mörkrets inbrott, omkring 16:00. Men då och då är det "luckor", några timmar av lugn. Några dagar har man till exempel konfrontationer vid 18-tiden, och sen flera timmar av lugn innan nya konfrontationer utbryter runt 22-23.

Varför det till slut ebbar ut är svårt att svara på. Sannolikt är det en kombination av faktorer. Dels finns det ju en gräns för hur länge folk orkar kravalla. En vecka av oroligheter tär på krafterna. Men det finns ändå vissa konkreta faktorer man kan peka på. Vädret försämras till exempel radikalt under veckoslutet. Temperaturen sjunker, det regnar och blåser ganska kraftigt. När ockupationen inleds är det ett tunt lager av snö på marken, men under nästan hela december är det många grader plus, nästan ingen nederbörd, nästan ingen vind. Skillnaden är stor mot till exempel Stockholm 60 mil norrut under samma period, där man har många minusgrader och snö.

Men repressionen har också effekt. Med den nationella förstärkningen har man hundratals poliser spridda över Herrgården. Under helgen startar de flesta bilbränderna på Herrgården efter klockan 4 på morgonen, i samband med att nattens insatser avslutas. Det tyder på att den massiva repressionen har effekt. Trycket från den enorma polisinsatsen gör det svårt för upploppsmakarna att behålla momentum. Återgången till de spridda bränderna medför en utfasning.

Under slutet av veckan finns det tendenser som tyder på spridning även utanför Rosengård. Spridda incidenter inkommer från runtom i Malmö. En container brinner vid några tillfällen i Hermosdsdal i Fosie. I Kroksbäck förekommer stenkastning mot poliser från en gångbro. Polisen hittar lager av gatsten som ungdomarna har förberett. I Oxie skjuter ungdomar fyrverkeriet och eldar. Under våren fortsätter det vara oroligt på Herrgården. Vinterns stora upplopp återupprepas inte, men oroligheterna är tillräckligt stora för att malmöpolisen ska tala om en "särskild händelse" och begär in dygnetrunt förstärkningar från hela Skåne. Fortfarande idag arbetar polisen med förstärkta resurser. Och våldet mot polisen har trappats upp i Malmö sedan upploppen. De sporadiska attackerna mot polisen i Malmös arbetsklassområden har ökat sedan vintern. Incidenterna där obevakade polisbilar har slagits sönder blir till exempel allt vanligare. Den senaste attacken ägde rum i Oxie för bara någon vecka sedan. I helgen eldade ungdomar bildäck på tre olika gator i Sofielund. Upploppen i Rosengård har helt klart satt avtryck i Malmös fattigare stadsdelar. Frustrationen verkar ha lättare att hitta upp till ytan, som om en spärr är på väg att släppa. En slags revolterande attityd tycks få fäste hos allt bredare lager bland ungdomar i Malmös arbetarklassområden. Folk var sannolikt inte förberedda på den plötsliga explosionen i Rosengård. Den var ju på många sätt en unik, kanske historisk, händelse. Men kanske var det andra faktorer som var avgörande, det försämrade vädret och julhelgen till exempel.

När nästa urladdning kommer, vilket den sannolikt gör förr eller senare, är risken för en spridning betydligt större. Och om upploppen sprider sig, om polisen inte har möjlighet att koncentrera sina insatser med nationella förstärkningar så som man kunde göra i Rosengård i december, då blir kravallerna betydligt svårare att kontrollera.

De underliggande strukturer som i grunden ger upphov till upploppen, som är deras förutsättning, är intakta. Ingenting har förändrats i Malmö de senaste månaderna som kan få polis eller Malmö stad att hoppas på social fred. Tvärt om. Med en ekonomisk recession som hunnit förvärras under det halvår som följt på revolten i Rosengård är problemen idag värre än vad de kanske någonsin varit. Inte bara i Rosengård.

Strejken på Lagena

Under sommaren pågick en vild strejk på Lagena distribution, ett lager utanför Stockholm. Konflikten blev uppmärksammad då Lagenaarbetarna var några av de första att inte vika sig för företagens kriskrav, och att den också ifrågasatte att fast anställda i allt högre grad ersätts med osäkert anställda.

Av: Hugo Wijkström & Gustav Ingman

Det är kris och lågkonjunktur för tillfället, och under sådana tider anses det vara okej för företag att sparka arbetare om affärerna går dåligt Samtidigt har det avslöjats att mer än en tredjedel av de som fått sparken inte har fått det på grund av arbetsbrist, utan för att företaget vill göra sig av med sina fast anställda[1], På ett av Systembolagets lager, Lagena ute i Jordbro, sparkades i våras 40 personer efter att en av huvudleverantörerna sagt upp sitt avtal, men trots att företaget strax därefter fick en ny leverantör som var nästan lika stor fick inga av de sparkade komma tillbaka, istället fick bemanningsanställda ta deras jobb. Och trots att arbetet blev tyngre framåt sommaren meddelade företaget i maj att ytterligare 33 anställda skulle sparkas.

Detta kunde inte arbetarna acceptera och efter att missnöjet sakta men säkert börjat kocka över utbröt en vild strejk i mitten av juni. Strejken pågick i fyra dagar, innan Arbetsdomstolen genom att stämma arbetarna stoppade strejken. Men enligt arbetarna själva på deras hemsida var de nöjda med det de uppnått. Antalet uppsägningar förhandlades ner från 33 till 26 personer, och frågan om bemanningsföretagens och osäkra anställningars utbredning i Sverige hade blivit uppmärksammad i hela landet. Men bara för att strejken är över är inte konflikten slut, och förbittringen är fortfarande stor bland arbetarna.

-Först skyllde de på att vi tappat en stor kund, men efter det har vi fått en ny kund som är lika stor. Jag tror att det är det att de bara vill ha inhyrd personal, men att de inte säger det rent ut. Då slipper dom ju arbetsgivaravgifter, rehabilitering, och sånt. De är inte intresserade av våra förslag, för dom vill bara ha inhyrt.

-Först skyllde de på att vi tappat en stor kund, men efter det har vi fått en ny kund som är lika stor. Jag tror att det är det att de bara vill ha inhyrd personal, men att de inte säger det rent ut. Då slipper dom ju arbetsgivaravgifter, rehabilitering, och sånt. De är inte intresserade av våra förslag, för dom vill bara ha inhyrt. [2] Nu när jag plockar brukar jag tänka det, att det är arbetsbrist, det är ingen idé att stressa. Och jag tror att många tänker så, och det är bra, berättar Lena Nilsson som jobbat på Lagena i många år.

Att genomföra en strejk kräver ett starkt kollektiv på arbetsplatsen, och allt eftersom att striden intensifieras kommer det att utsättas för en stark press. Alla arbetare deltog inte i strejken: några var sjukskrivna, andra valde att gå in och jobb. Detta har efter allt är avslutat utvecklats till en konflikt mellan de anställda nu när arbetet återupptagits.

-Som en tickande bomb kan man säga. I onsdags var det två av arbetarna som rök ihop, och det är p.g.a. strejken. Den ena strejka och den andra gjorde det inte. Men han som inte gjorde det han snackade om solidaritet, vi måste hålla ihop och bla bla och det första han gör det är att springa in och då blev den andra så förbannad och menade på ”varför säger han någonting, egentligen”. Så de rök ihop. Det har varit såhära att man hälsar inte på varandra och sådär, det märker man ju själv att vissa hälsar man bara inte på. För det känns fel, fortsätter Lena.

På lagret är de flesta fast anställda medlemmar i Handels, ett förbund anslutet till LO. Men förhållandet mellan arbetarna och förbundet har i och med konflikten fått sig en törn.

Lena menar att fackklubben som en naturlig samlingsplats och institution för beslut hjälpte mycket för att kunna ta beslut och genomföra strejken, men menar att det antagligen hade gått även om man inte varit medlemmar i den. För att kunna strejka var de tvungna att göra det utanför Handels regi, eftersom att de annars skulle ha omfattats av fredsplikten, och det enda stödet de fått under strejken har varit att Handels kommer att betala domstolskostnaderna. Detta har upprört många och en del har funderat på att gå över till SAC Syndikalisterna.

- Handels har visat att dom inte är att lita på, dom vill bara ha pengar. Jag tror att SAC kämpar mer, och vågar mer. Jag tror att dom flesta är missnöjda med Handels. De ville inte ens att vi skulle stå med deras flaggor. Handelsloggan syntes ju, och det tyckte dom var farligt. Vad betalar man för egentligen. Det är ju inte direkt gratis att vara med, berättar Lena.

Under själva strejken var ett stort problem att kontakten med övriga yrkesgrupper som jobbade i anslutning till lagret inte kunde dras med i konflikten. Lastbilschaufförerna menade att det inte berörde dem, vilket visat sig vara fel då flera av dem tvingats gå och ersatts med inhyrda efter strejken. Kontakten med kontorspersonalen var obefintlig vilket skapade problem.

- Grejen är att de visste inte ens varför vi strejkade. VD:n sa att de skulle ha informationsmöte med dem, bra tyckte vi, men tydligen hade det aldrig gjorts. Så nu tycker de att vi förstör för Lagena. Det är bra några som verkar veta vad det handlar om. En kom ut och sa att det var bra det vi gjorde. Men hon viskade verkligen i rädsla för att chefen skulle se, fortsätter Lena.

Mycket av Lagenaarbetarnas utåtriktade arbete handlade om att få upp frågan om bemanningsföretagens roll i den svenska produktionen. Antalet osäkert anställda har ökat markant, och ofta är det bemanningsföretagen och inte företagen man jobbar på som anställer än. Att ha bemanningsanställda är billigare för företagen, och dessutom minskar det risken för konflikter eftersom att de som bråkar enkelt kan sparkas. I det här fallet blev frågan i och med strejken ännu viktigare då företaget använde bemanningsanställda som svartfötter. Ett flertal gånger hindrades dessa att komma in på arbetsplatsen av strejkande arbetare, men med polisens hjälp kunde Lagena hålla igång trots att de flesta fast anställda var i strejk. Detta fördömdes av facket och tillsvidare har de som hyrde ut personal till Lagena lovat att inte hjälpa till att bryta strejker igen. Men med tanke på hur utbrett det är med bemanningsanställda är det antagligen en fråga som kommer att bli mer uppmärksammad i framtiden om fler konflikter kommer i krisens kölvatten.

Mycket av Lagenaarbetarnas utåtriktade arbete handlade om att få upp frågan om bemanningsföretagens roll i den svenska produktionen. Antalet osäkert anställda har ökat markant, och ofta är det bemanningsföretagen och inte företagen man jobbar på som anställer en

[1] ”Krisen är ett svepskäl för utgallring”, Dagens Nyheter 2009-05-28

[2] Att Lagena bluffade om den påstådda orderminskningen har senare kunnat bevisas. Se ”Lagena bluffar om orderingång”, Arbetaren 2009-08-05

Kampen på Botulfs

Våren 2008 bröt en konflikt ut mellan restaurangen Botulfs i Lund och två anställda. Direkt Aktion har talat med Sara, en av de anställda.

Av: DA Syd

DA: Berätta lite om företaget ni jobbade på.

S: Botulfs är en restaurang i centrala Lund som drivs av en familj. De har, som jag fått reda på efteråt, varit inblandade i en del konstigheter förut.

DA: Vilka slags konstigheter?

S: Tja, allt från att ha trakasserat anställda, hävdat att de hade kollektivavtal som de inte hade till att registrera restaurangen hos Bolagsverket som ett familjeföretag utan andra anställda. Detta är ju knappast någonting märkvärdigt inom restaurangbranschen, men vissa företag sticker ut mer än andra.

DA: Vad hände dig och din arbetskamrat?

S: Det är en historia med många vändningar, men jag ska försöka sammanfatta det hela. När jag fick mitt anställningskontrakt stod det att jag hade en fast heltidstjänst. En i familjen sa till mig att det skulle bli lite färre timmar de första veckorna, vilket var OK för mig. Men efter två veckor fick jag ett nytt permanent schema, och enligt det skulle jag jobba ungefär 19 timmar i veckan. När jag frågade varför jag inte fick mina 40 timmar fick jag löften om att det snart skulle bli fler timmar. Men det blev inga fler timmar. Samma sak gällde min kompis, som också hade en fast heltidstjänst och som dessutom jobbat 4 månader längre än mig.

DA: Vad gjorde ni åt det?

S: Det hör till saken att vi hela tiden blev hemskickade tidigare så att vi inte ens fick ut de timmar vi var schemalagda för. Det var egentligen det som gjorde att vi till slut bestämde oss för att göra motstånd. En kväll fick jag och två arbetskamrater reda på att någon av oss var tvungna att gå hem tidigare, men alla var i desperat behov av timmar. Vi bestämde oss för att kollektivt vägra gå hem. En tjej drog sig ur av rädsla för repressalier, men vi stod på oss. Det slutade med att vi fick höra att vi inte var välkomna där längre, och att vi kunde hämta ut vår lön dagen efter.

> Ibland bytte de taktik och försökte övertala oss om att vi inte behövde så mycket pengar eftersom vi var tjejer och bara använde dem till att gå ut och dansa. Och ja, det stämmer ju inte riktigt...

DA: Gick ni hem?

S: Ja, vi kände väl inte att vi hade så mycket val. Men morgonen därpå, när vi skulle hämta ut lönen, var brorsan till killen som hade sparkat oss där. Han sa att hans bror hade hetsat upp sig för mycket, och att vi fick en chans till. Vi behövde ju jobb så vi accepterade det. Men efter det började trakasserierna bli värre. Min kompis blev ganska allvarligt sjuk och hennes läkare tyckte att hon skulle sjukskriva sig åtminstone en vecka. På restaurangen trodde de inte på henne och påstod att hon ljög för att få vara ledig. Dessutom började de ändra schemat från dag till dag, utan att vi fick reda på det. Vi snackade med facket, men det gav inte så mycket.

DA: Var det hotell- och restaurangfacket ni pratade med?

S: Ja, precis. Min kompis var medlem där, men inte jag. När vi beskrev situationen sa kvinnan vi pratade med att de inte bedrev något välgörenhetsarbete och att man var tvungen att ha varit medlem i minst tre månader för att få hjälp. Märkligt nog frågade hon också vad hon skulle göra åt att chefen var jobbig, som om det inte var fackets uppgift att göra något åt precis sådant. Min dåvarande pojkvän, som var medlem i SUF Lund, tyckte att vi skulle höra av oss till Malmö LS så vi gjorde det. De var väldigt seriösa, gav oss råd och var villiga att hjälpa

till även om vi inte var medlemmar före konflikten började, så vi gick båda med i Malmö LS. Då började saker och ting hända, och konflikten uppmärksammades av folk i Lund-Malmö-området. Bland annat organiserade folk från LS, SUF och andra en stödfika där man helt enkelt gick in på restaurangen och ockuperade en massa bord utan att beställa någonting. Det kändes peppande, men samtidigt ökade trakasserierna från familjen.

DA: På vilket sätt?

S: De sa att våra kompisar hade snott massa bordsdukar och glas och uppträdde mer hotfullt mot oss. Ibland bytte de taktik och försökte övertala oss om att vi inte behövde så mycket pengar eftersom vi var tjejer och bara använde dem till att gå ut och dansa. Och ja, det stämmer ju inte riktigt...

DA: Vad hade ni för taktik för att försvara er då?

S: Vi visste inte riktigt vad vi skulle göra rent konkret, så en kväll när vi trodde att vi skulle bli hemskickade ringde vi upp en tjej från LS. Hon och några andra befann sig i Lund då, och när vi mycket riktigt skulle bli hemskickade kom de dit och begärde fackliga förhandlingar. De personer från familjen som var där vägrade, och hänvisade till samma kvinna från HRF som vi hade pratat med förut. Hon hade tydligen sagt att SAC inte var en riktig fackförening och inte hade rätt att förhandla. Vi försökte få igenom förhandlingar vid tre tillfällen, med en detaljerad lista på pengar de var skyldiga oss och en lista över lagparagrafer de brytit mot.

DA: Hur var stämningen när ni jobbade?

S: Det var väldigt påfrestande. En händelse fick mig att vägra gå dit igen, av rädsla för min egen säkerhet. En tjej från LS tyckte att jag skulle fotografera av personalliggaren för att kunna använda som bevis i en eventuell upptrappning av konflikten senare. En av bröderna i familjen fick syn på mig i källaren och började skrika och slog kameran ur handen på mig. Vi var ju helt ensamma så jag blev väldigt rädd.

DA: Blev det något genombrott med förhandlingsförsöken?

Nja, till slut gick de med på ett samtal, men det slutade bara med att de vägrade betala eller ändra på villkoren. Då bestämde vi oss för att göra något mer radikalt. En kväll samlades en grupp av aktivister, kompisar och annat folk på omkring 40 personer för en öppen blockad. De ställde sig utanför restaurangen med rödsvarta fanor, delade ut flygblad om villkoren på restaurangen och övertalade folk inne i och utanför restaurangen att inte äta eller dricka där. Jag själv stod en bit därifrån. Jag kände mig fortfarande skakad sen händelsen i källaren.

DA: Hur reagerade de på blockaden?

S: Som väntat blev de skitförbannade. De var ju vana vid att bestämma själva. Efter en stund hade omkring 10 familjemedlemmar kommit till platsen. Vissa av dem var bara rent ursinniga och skrek. En man gick omkring och försökte fotografera alla blockadvakters ansikten, medan en annan försökte smöra för en tjej från LS. Efter några timmar gav de upp och gick med på att betala full ersättning för uteblivna löner och förmåner.

DA: Hur kändes det?

S: Det kändes ju väldigt bra. Varken jag eller min kompis kände att vi kunde fortsätta jobba där, men nu fick vi i alla fall de pengar vi jobbat ihop.

DA: Slutligen, hur upplever du att konflikten påverkades av att det rörde sig om ett familjeföretag?

S: Det kändes mer hotfullt. Man fick ju en hel grupp eniga personer mot en, en hel familj. De höll ju självklart med varandra i allt och det blev lite ”Men kom igen, vi är så här många som tycker att ni har fel och ni är bara två stycken”. Dessutom skyllde sig ofta ifrån sig på varandra så att man aldrig visste vem som beordrat vad. Det blir ju extra jobbigt i ett serviceyrke som detta, när man är tvungen att befinna sig så nära dem hela tiden.

DA: Tack så mycket för din tid!

Man pratar inte om arbetslöshet. Ingen berättar för dig hur det funkar att vara arbetslös. Det är fult att vara arbetslös. Det är individuellt att vara arbetslös. Det är ditt eget fel att du är arbetslös. Den som inte arbetar är en parasit. Den som inte arbetar ska sitta hemma och skämmas. Den som inte har ett arbete är lat. Arbetslöshet är ett undantag, en ovanlighet som drabbar ovanligt värdelösa människor...

Att överleva arbetslöshet

Den sociala repressionen som drabbar en som arbetslös är inte att leka med. Du kunde inte läsa bidragskunskap A på gymnasiet, och egentligen så fanns det kanske knappt i din verklighetsbild att du skulle bli en som tvingas sitta på Arbetsförmedlingen och apatiskt klicka omkring på platsbanken. Precis som trafikolyckor är arbetslöshet något som drabbar de där andra.

Sen tar gymnasiet slut, du står på trappan full på fulvin och tänker knappast på att arbetslöshet faktiskt är på riktigt.

Men faktum är, och det märker man ganska snart egentligen, att för majoriteten av oss unga är det trygga arbetslivet en myt. Idag tenderar arbetslivet mest till att vara ett ständigt pendlande mellan arbetslöshet, korta osäkra anställningar, praktikplatser och studier. Att inte ha ett jobb idag är fullt normalt, ett resultat dels av att det inte finns jobb till alla, och dels att samhället behöver arbetslöshet för att fungera. Det är snarare de fasta jobben som är sällsynta i ungas vardag. Jobben som finns för unga idag blir mer och mer flytande, temporära, prekära, vad du nu vill kalla dem. Kontentan är att vi är utbytbara.

Att inte ha ett jobb idag är fullt normalt, ett resultat dels av att det inte finns jobb till alla, och dels att samhället behöver arbetslöshet för att fungera. Det är snarare de fasta jobben som är sällsynta i ungas vardag.

När vi ser på dagens arbetsmarknad kan vi månaderna efter studenten konstatera att allt det där som präntats in i oss sen barnsben om att möjligheterna är oändliga, om att vi kan göra vad vi vill om vi bara anstränger oss, inte har någon anknytning till verkligheten. Personerna som berättat den skrönan för oss lär ha suttit på sina fasta anställningar, i sina bostadsrätter och myst, men så ser det inte ut för oss.

Vi är den första generationen på lång tid som har sämre förutsättningar på arbetsmarknaden, bostadsmarknaden, över huvud taget, än vad våra föräldrar hade. Jobben vi drömmer om finns bara inte där. Däremot finns det kanske en eller annan timanställning inom vården eller barnomsorgen. Bilden av oss unga som bortklemade och lata är en bild uppmålad av en generation som fick sin fasta anställning och inte behövde hyra lägenhet svart i andrahand för att bli utslängd var tredje månad, deras slutsatser om oss är inte baserade på vår vardag. Och situationen vi sitter i är det inte vi som har skapat. Vi har inte så mycket annat val.

Så kommer vi tillbaka till utbytbarheten. När vi flyttas mellan osäkra arbeten, mellanlandar på arbetsförmedlingen och kanske pluggar lite på komvux, bara för att ha en något sånär säker inkomst varje månad, så handlar det inte om att vi väljer vår situation. Det handlar om vilken funktion i produktionsprocessen som marknaden behöver för tillfället. Det är alltså aldrig ditt fel att du blir arbetslös, kapitalismen skapar arbetslöshet. Det spelar ingen roll om du spenderar sex timmar om dagen inloggad på platsbanken eller inte. Du kan vara hur duktig som helst när du väl får ett jobb, det är fortfarande inte du som kontrollerar om du får behålla jobbet eller ej.

För när vi är arbetslösa står vi inte utanför kapitalismen. Dels produceras det byråkrati utifrån oss, vi är arbeten för arbetsförmedlare. Men först och främst fyller vi den funktionen att vi som arbetslösa blir en arbetskraftsreserv vars outtalade uppgift är att sätta press på dem som arbetar, och stå som ständig konkurrens om de arbeten som finns.

Titta på samhällets uppbyggnad i övrigt. Hade arbetslöshet funnits i dagens utsträckning om det inte var en del av kapitalismen?

Den press som står mot dig som arbetslös ligger dessutom inte att förglömmas i det sociala. Att vara arbetslös är ingent-

ing man skryter med. När du är upplärd i att tänka på arbete som någonting önskvärt, något som finns för alla, någonting som du ska ha för att vara en fullvärdig människa, så är det heller inte konstigt att det finns en tung skam sammankopplad med att vara arbetslös. Det är inte få som drar sig för att gå till arbetsförmedlingen, och då inte bara för att de är fullkomligt värdelösa och inte finns för att fixa ett jobb åt dig, utan även på grund av skammen i det. Folk sitter med nedböjda huvuden, ingen pratar med någon annan. AMS-kärringarna glor lite nedlåtande på dig.

På arbetsförmedlingen får man lära sig att skämmas.

Isoleringen och skammen som finns i arbetslösheten för många gör det svårt att diskutera arbetslöshet. Det är svårt att diskutera sin arbetssituation när du inte har givna arbetskamrater och fikaraster. Det är lätt att bli isolerad i hemmet, skuldbelägga sig själv för att man inte får arbete så till den milda grad att man inte ens kommer på tanken att prata om arbetslöshet som ett fenomen, som någonting kollektivt. Det du lär dig av arbetsförmedlingen, och som sitter kvar när du går därifrån är nämligen just skuldkänslan. Du ställs ensam inför bristen på arbeten, och du får lära dig att det är ditt fel att du inte har jobb. Kanske är du inte tillräckligt aktiv sökande, kanske måste du göra dig själv mer anställningsbar, de kan hitta på lite vad de vill, men det handlar alltid om att det är du som gör något fel.

Gör det bästa av din tid som arbetslös, så har du mer att sätta emot när AMS tvingar dig att söka jobb på ett callcenter nästa gång.

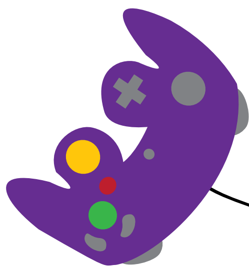
Arbetsförmedlingens attityd blir sin tur mest blir absurd, riktigt vidrig, när du tänker på arbetslöshet som något kollektivt. Men som sagt är det svårt att formulera på egen hand. Tidigare har det funnits caféer och andra mötesplatser för arbetslösa, men när inte de plattformerna finns måste vi bygga våra egna. Om du ser omkring dig känner du nog ett par stycken som är lika arbetslösa som du är. Om man tillsammans börjar prata om vad som suger med din situation som arbetslös skapar ni tillsammans en plattform att börja jobba ifrån. Det är lättare att ta tag i ett problem om ni är flera, och det är lättare att överleva sin egen arbetslöshet om man kan prata med någon om det.

Om du någon gång varit arbetslös mer än någon månad så känner du säkert igen dig i fenomen som TV-serieberoende, snedvriden dygnsrytm, allmänt ointresse för matlagning och städning vilket lätt leder till bojkott av köksområdet osv. Man halkar så lätt in i en passivitet, som ett symptom av den press och skam man känner, och dessutom av att leva med mycket tid och inga pengar. Men än en gång så gör det underverk att ha någon att träffa och göra de här sakerna med. Gå gemensamt till arbetsförmedlingen. Laga mat ihop med någon polare som är ledig/arbetslös för tillfället, hjälp varandra att städa. Möt upp varandra för att äta frukost ihop, något som både tvingar dig att gå upp i tid, och att ha det någotsånär rent hemma. Att bryta isoleringen och underminera skammen är värt otroligt mycket.

Om ni dessutom är många kan man hjälpas åt att hålla varandra om ryggen för att i största möjliga utsträckning slippa vara del av det förnedrande maskineriet som arbetsförmedlingen och bidragsdjungeln innebär. Om en av er lyckas hitta ett ströjobb kan man försöka få in sina arbetslösa kamrater på det. Inte för att bygga en egen arbetsförmedling, men för att hjälpa varandra klara hyran. Snatta mat till gemensamma middagar, hjälp varandra med det ni råkar vara duktiga på för att slippa betala för att någon annan ska göra det åt er. Listan på möjligheter kan bli lång. Allt detta för att i så stor utsträckning som möjligt slippa be om allmosor, och därmed bibehålla sin självrespekt och kanske känna sig lite mindre tvungen att ta vilket skitjobb som helst för vilken skitlön som helst.

I och med att arbetslöshet är ett underbetalt djävla skitjobb så är det heller inte en konstig reaktion att söka arbete till varje pris. Och där återkommer lönedumpningen som en av de inberäknade arbetsuppgifterna för arbetslösa. Det är inte konstigt att du vill ha det bättre än du har det som arbetslösa. Det knappa bidraget, tristessen och den sociala repressionen mot dig som arbetslös pressar dig till jobb du inte vill ha. Men även där har du något att sätta emot. När vi väl arbetar hatar vi att arbeta. Det är lätt att glömma bort med arbetslöshet som en ännu värre livssituation. Men det är värt att komma ihåg det faktum att det inte är full sysselsättning vi vill ha, vi vill inte ha vår del av kakan, vi vill ha allt. Och det får vi inte på vår arbetsplats.

Just därför är det viktigt att hålla sig sysselsatt under sin tid som arbetslöshet, att akta sig för den passivitet som lätt infinner sig. Utan ett arbete har du tid att göra massor av de saker som du varken hinner eller orkar göra efter jobbet. Ta tillfället i akt och sätt igång med dina egna projekt. Att känna en lust att göra, vara kreativ är inte en längtan efter lönearbete, det handlar helt enkelt om att vilja se sin vardag och det man gör som meningsfullt. Gör det bästa av din tid som arbetslös, så har du mer att sätta emot när AMS tvingar dig att söka jobb på ett callcenter nästa gång. Det är mer värt att laga din gamla cykel än vad det är att sitta tre timmar på platsbanken. Våra jobb är inte våra liv.

Generation arbetslös

När vi hade bokbord nyligen kom en man i 50årsåldern fram och undrade hur vi arbetar med ungdomsarbetslösheten. En fråga som framstod absurd. Min chans att påverka det är begränsad, om jag nu hade varit motiverad till det. Efter två månader som arbetslös spelar jag hellre tv-spel och kollar på kassa tv-såpor än lusläser platsbanken för att få ett skitjobb jag ändå inte vill ha. Speciellt när jag vet mina chanser till att få ett jobb är större om jag skriver arbetslös i min statusuppdatering på Facebook.

Enligt senaste rapporten från Statistiska centralbyrån är ungdomsarbetslösheten snart uppe på 25 % och förväntas stiga ytterligare. Arbetslösheten bland oss unga har inte varit i närheten av dessa siffror sedan början av 70talet. Skillnaden mellan nu och då är att den generationen var med om uppbyggnaden av välfärden, fritidsgårdar och skolor medan vi var med om nedskärningar och utplånande av allmännytta.

När en hel generation sakta men säkert förvandlas till ett trasproletariat levandes på socialbidrag och sina föräldrar, hela tiden med ett hot hängande över sig att bli socialt isolerade kan glädjepunkterna vara få. Ju längre man faller i arbetslöshetens skugga ju svårare blir det att vara del av den samhälleliga normen i dess former av kläder, kulturellt utbud, bostad och teknik.

När Ams-åtgärder för unga slår brutalt fel kryper sig känslan av handfallenhet sig påfrestande nära. LAS kanske funkade bra på papper, men har snarare fallit sig ut i vetskap om hur lång tid man kommer få timmar på dagiset innan kommunen tvärt slutar höra av sig, eller kommer med ett utomordentligt byråkratiskt system som gör att om jag jobbar i en annan kommun under denna LASdagsräkning nollställs det.

Men så ringer handledaren från arbetsförmedlingen igen och undrar hur det går. Och nej det går fortfarande inte bra, det går inte alls. Med ambitionsnivån i botten som arbetslös denna gång går det trots allt lika bra som förra våren. Även då var jag arbetslös men ambition var den gången på topp och jag försökte tjata till mig allt från truckkort till svetsarutbildning till praktikplatser men fick förklarat för mig att de gärna ville hjälpa mig men inte kunde, eller rättare sagt inte fick. Trots allt var jag ju bara arbetslös i fyra månader och det var på tok för lite. Istället fick jag sålla mig till lämmeltåget mot skitjobben.

Åtta månader på callcenter senare så sa jag upp mig en månad efter att ha fått fast anställning på heltid. Att vara schemalagd per kvart med bonushets och tillhörande migränattacker fungerade inte längre. Nästa lösning som tenderar att bli allt vanligare är att studera för att få någon form av inkomst. Studiebidrag har gått från att vara något som är tärande att leva på till helt okej lösning för att komma bort från arbete och arbetslöshet. Anledningen till det är knappast att Csnlån ger oss mer cash än tidigare.

Det säkraste kortet för att få ett drägligt jobb ter sig vara att nästla in sig på ett bemanningsföretag. En mellanhand på arbetsmarknaden som likt tullen tar avgifter från företagen och snor en del av min lön om jag är anställd via dem. En snårig skog av bemanningsföretag tornar upp sig på min datorskärm när jag tar tag i jobbsökandet. De har blivit fler sedan sist och det underlättar knappast. Påstår sig vara inriktade på olika saker men erbjuder på ett ungefär samma möjligheter.

I samma takt anställningsstopp införs kommer outsourcing[1] in. Första gången jag stötte på fenomenet med att köpa in dyrare arbetskraft för att slippa ta tag i personalfrågan själva var på ett sommarjobb jag hade under gymnasietiden. På en banks kundtjänst satt jag i tre soliga sommarmånader. Kontorslandskapet var uppdelat i två, delen banken hade själv och delen där andra företag kunde köpa in sin kontokortskundtjänst. Andra gången var på callcentret jag jobbade en längre tid – åtta månader står sig säkert kvar som längst – där vi fungerade telefonväxel åt företag. Totalt värdelöst, hur det kan löna sig att hyra in ett annat företag med bristande kunskaper om företagets struktur, hierarki och uppgiftsfördelning slutade mer än sällan totalfel vilket belönades med nästan daglig tillrättavsining.

Fast i ekorrhjulet med korttidsanställningar, arbetslöshet och nödlösningsstuderande sitter jag i precis samma sits som de flesta andra i min ålderskull gör. Vi är många och vi är återkommande arbetslösa. Men nog med det, nu ska jag fortsätta spela tv-spel och dricka billig smuggelöl.

---

1 Outsourcing betyder att ett företag köper in arbetskraft eller arbetsuppgifter av ett annat företag. Det kan vara allt från att en tekniktillverkare hyr in receptionist till att landstinget låter privata vårdcentraler ta över områden till att ett kontor hyr in städpersonal. Motiveringar som att tjäna pengar eller att företagen själva saknar kompetent personal används ofta, men de outsourcade arbetsuppgifterna är allt som oftast de som är mest basic såsom just städare, kundtjänstpersonal eller växeltelefonist. Det handlar i praktiken mest om att göra en fast personalkostnad till en rörlig kostnad i budgeten, vilket ser bättre ut för eventuella aktieägare som då kan få ut en högre avkastning

Delägare: att våga ta ut sin del av mervärdet

Victor jobbade på ett stort företag förut och tyckte det var orättvist att de förväntade sig att han skulle slita så mycket för så lite pengar. Därför bestämde han sig för att själva dryga ut sin lön på egen hand...

Av: Jonna Nyman

Jag träffar Victor Niver i en park i centrala Malmö. Solens strålar är varma idag och vi slår oss ner på gräsmattan. Han drar undan sitt mörkbruna hår från sin panna på grund av hettan. Vi öppnar varsin burk med läsk och Victor börjar berätta sin historia.

– 20 000 kronor i timmen. Det är så mycket mitt företag tjänade - per kassa. Det fanns totalt 4 kassor. När jag fick ut min lön kunde jag se att jag endast fick 125 kronor i timmen i lön. Efter all stress och press som gjorde att företagen tjänade in multum var jag inte värd mer än så. Därför gjorde jag något åt min egen situation och tog ut extra lön på egen hand. På ett par månader lärde jag mig sno pengar ur kassan. Vissa dagar kom jag hem med nästan 1000 spänn i fickan. Det bästa var att jag aldrig blev upptäckt. Mitt knep var felfritt.

Kunderna som besökte min butik var oftast stressade. De slängde fram jämna pengar, tog sina saker och gick. Där stod jag med pengar för varor jag aldrig registrerat i kassaapparaten. Ibland slog jag in varan men makulerade köpet sedan. Under hela min arbetstid på sex månader funkade det.

Victor jobbade i en butik som sålde böcker, tidningar, dricka, enkel mat, chips. Sånt som folk köper med sig i farten. Det är sånt företagen tjänar på.

– Det är därför man alltid har godis och liknande framme vid kassorna så man ska bli sugen när man står i kön - impulsköp du vet.

Vidare berättar Victor om förhållandet till sina chefer.

– Mina chefer var riktigt dryga. Man fick en halvtimmes lunchrast. Bara att ta sig fram och tillbaka till matsalen tog tio minuter, och det var inkluderat i den halvtimmen. Det var något de verkligen ville att man skulle ha klart för sig. Själva tog de gärna längre tid på sig. Jag brukade kompensera med att gå på toa i tio minuter och spela spel, två gånger om dagen. Ibland när jag skickades ner på lagret la jag mig och sov. Det var i och för sig ganska risky, skrattar Victor och förklarar att ibland var man bara så trött att man inte orkade bry sig.

– Saker vars bästa datum hade passerat skulle slängas och vi fick inte ta med det hem. Victor berättar att cheferna brukade "tappa" saker i marken och säga de skulle slängas, men stoppade det i egen ficka. De skulle bara veta hur mycket jag snodde. I matsalen tog jag alltid med mig en massa mat hem och i butiken tog jag det jag vill ha.

– Jag hatar folk som tror de är så mycket bättre bara för att de har fått en fjuttig befordran. De fick egentligen mycket mer att göra för bara så lite mer pengar. De hade börjat som jag en gång, men sen efter att fått en näst intill osynlig titel på sin namnbricka stod näsan i skyn. Därför ska man alltid komma ihåg att ens chefer aldrig är ens vänner.

–Företaget utnyttjade min arbetskraft för att tjäna så pass mycket pengar som möjligt. Det värsta jag vet är att jobba åt någon annan. Därför gjorde jag mig själv delägare och tog en bråkdel av det jag egentligen tjänade ihop åt min arbetsgivare, skrattar Victor.

– Jag tycker inte jag har gjort något fel. Dock önskar jag att vi på arbetsplatsen kunde samarbetat mer så ingen behövde ta chefernas skit. Det är tyvärr problemet i dagens samhälle - de flesta är timanställda - så det kom och gick folk hela tiden. Man jobbade inte så ofta med samma människor, då det var många anställda som ständigt cirkulerade bland de olika arbetspassen. När det var lugnt i butiken hade man tid att snacka med varandra – om tillvaron på jobbet och hur sviniga ens arbetsövervakare var. Fast mer än så blev det inte tyvärr. Företaget hade ett sådant upplägg att det var svårt att skapa ett motstånd. Jag vågade inte riktigt uppmana folk att maska och sno, då man aldrig lärde känna folk. Att bombat personalområdena med klistermärken kanske hade varit en mer anonym metod.

– Jag minns mina arbetskamrater som alltid ansträngde sig att vara trevliga mot kunder. Det ingår i arbetet, visa en bra sida utåt för företaget. Men ibland orkade jag inte ens kolla upp på de jag servade. Varje människa borde förstå hur stressigt det kan vara ibland. Ett leende är väl inte så viktigt? Så länge man får sina grejer så borde man ju vara nöjd.

Numera är jag arbetslös. Det är väldigt skönt, men det jobbigt att inte ha någon inkomst. Jag har inget val än att sälja min arbetskraft - för det är fan vad man gör. Tur att man har sina knep då.

Stockholm, en stad byggd av och för kapitalet

I förra numret skrev Olle i Stockholm i sin artikel "Enhet och splittring i den kapiatlistiska huvudstaden" om hur splittrande livet i en kapitalistisk stad är, och använde sina egna erfarenheter från sin hemstad Stockholm som exempel. Nedanstående text är ett svar och en utveckling av de tankegångar som Olle presenterade

Av: Felix Dahl

Urbanismen innebär att det stående uppdraget att säkra klassmakten fått sitt moderna utförande: den atomiserar de arbetare som de urbana produktionsförhållandena så riskabelt har sammanfört. Den ständiga kamp som måste föras gentemot alla möjligheter till möten finner i urbanismen ett fördelaktigt slagfält. Alla etablerade makters ansträngningar att efter erfarenheterna av franska revolutionen förbättra alla metoder att upprätthålla ordningen på gatan kulminerar till sist i att gatan avskaffas. "Att isolera befolkningen med masskommunikation över stora avstånd har visat sig vara ett mycket effektivare kontrollmedel", konstaterar Lewis Mumford i The City in History då han beskriver en "hädanefter enkelriktad värld". Men isoleringens allmänna utveckling, som är den urbana verkligheten, måste också innehålla en kontrollerad återanpassning av arbetarna i enlighet med produktionens och konsumtionens planerbara behov. De isolerade individerna måste åter fösas ihop som isolerade tillsammans genom integrering i systemet: fabriker och kulturhus, semesterbyar och höghusområden är organiserade speciellt för denna pseudokollektivism som också följer den isolerade individen in i familjecellen: den utbredda användningen av mottagare för skådespelets budskap befolkar hennes isolering med betvingande bilder, bilder som uppnår sin fulla kraft enbart tack vare denna isolering. (Debord, Guy – Skådespelssamhället punkt 172)

Olle i Stockholm kallar Stockholm för en "…ultimat stad för en kapitalistisk arbetsdelning." Något jag verkligen håller med om. Få städer undertecknande har besökt lever upp till ovanstående så väl som Stockholm.Varför just Stockholm har blivit så ska jag återvända till nedan, men först en rapsodisk översikt över staden Stockholm och dess dynamik.

Stockholm är en stad med ytterst begränsad innerstad. De gamla tullarna definierar fortfarande vad som är stad och vad som är förort. På vissa platser kan det te sig mer naturligt, exempelvis tullarna på Södermalm; Hornstull, Skanstull samt Danvikstull. Södermalm är en ö och vid tullarna finns broarna. På andra platser är det rent av exceptionellt att de gamla tullarna fortfarande gäller som innerstadens gräns, Roslagstull och Norrtull är de tydligaste exemplena. Där finns inga naturliga hinder eller gränser. Dock finns här andra barriärer. Karolinska sjukhusets enorma sjukhusområde, större vägar, samt spårområden verkar alla som gränser och har skapat ett glapp som inte ifrågasatts. Solna som under en lång tid har byggts ut har sålunda inte byggts ihop med Stockholms innerstad utan istället byggts utåt.

Förorten

Vad har vi då utanför tullarna? Jo, först ett bälte av närorter tillgängliga med en långpromenad från innerstaden, sen satellitförorter, och sist pendeltågsförorter. Rangordningen här är medveten, och viktig. Ty även om pendeltågsförorterna inte alltid ligger längre ifrån tunnelbaneförorterna, geografiskt eller transporttidsmässigt så gör de det socialt. Mer om det nedan.

Om vi först koncentrerar oss på satellitförorterna finner vi att de är byggda som ett pärlband längs tunnelbanelinjerna. På vissa ställen är de mer sammanbyggda med den brevidliggande förorten (Vällingby-Hässelby) på andra ställen mindre (Hallunda-Fittja). Dock kvarstår deras karraktär av satelliter emedan de är planerade och stöpta i formen av avstängda enklaver av sovstadskarraktär (ABC-förorterna Farsta och Vällingby är här delvis undantag även om de idag på många sätt har tappat den glans de en gång hade och detta trots enorma upprustningar av centrumanläggningarna). De ligger dock längs tunnelbanelinjerna vilket innebär att identifikationen med staden, eller rättare sagt innerstaden (vilket dock oftast är detsamma som vi menar med ordet staden i Stockholms fall) är större än de från pendeltågsförorterna. Tunnelbanan går oftare, har fler bytesmöjligheter och är i alla avseende förutom restid att föredra framför pendeltåget.

Om vi nu granskar pendeltågsförorterna närmare finner vi att för det första att de av naturliga skäl oftast ligger längre rent geografiskt från stadens centrum. Många pendeltågsförorter ter sig som om de är utslängda mitt på fält (vilket även vissa

tunnelbaneförorter ibland verkar vara, dock är det mycket tydligare när det gäller pendeltågsföroterna) Identifikationen med staden är mindre, isoleringen större. Detta gäller i min mening också även de pendeltågsförorter som ligger nära stan, exempelvis Stuvsta. Bakom detta ligger två saker, för det första att pendeltåget slutar gå tidigare och har sämre turtäthet men också en annan och mycket intressant sak, nämligen den sociala identifikationen med den grupp man tillhörs plats i staden. En person boende i Stuvsta känner troligen större identifikation med en person boende Flemmingsberg än en person boende i Hagsätra, trots att Hagsätra ligger mycket närmare geografiskt. Vad innebär då detta? Jo, i Stockholm har vi en utpräglad "linjemenatlitet", man indentifierar sig mer eller mindre aktivt med sin tunnelbane- eller pendeltågslinje. Konstigt vore i och för sig annars då Stockholm är byggt som en bläckfisk med långa tentakler utspridda över mycket stora ytor, tvärförbindelser existerar knappt.

Stockholm är byggt som en bläckfisk med långa tentakler spridda över mycket stora ytor

Hur blev det så här?

Som jag nämnt ovan är Stockholm en extremt uppdelad stad. Hur blev det då så? Satt det onda stadsplanerare och spred ränker tillsammans med kapitalister någongång på femtiotalet? Nej. Stockholms struktur har skapats av två saker. För det första så handlar det om att Stockholm likt andra städer har byggts i fas med sin tid (med "tid" i detta sammanhang avses den samhälleliga kontexten). Från att ha börjat som en liten köpmannastad med medeltida tätbebyggelse och stadsmurar, till att bli en industri-och tjänstemannastad med trånga arbetarbarracker och utpräglad stadskarraktär i slutet av artonhundratalet fram till runt 1940-1950-talet då den moderna kapitalismens fordistiska extremadelningsprocess började göra sig märkbar. För det andra har Stockholm från ett tidigt skede planerats i väldigt stor utsträckning. De som omtalade rivningarna i gamla klara är tydliga exempel på hur plan ställts före verkligheten, på gott och ont naturligtvis. Det fanns idéer som iaf. var förstådda som progressiva med rivningen (bort med fattigdomen och getton) likväl som med uppbyggningen av miljonprogrammen. Miljonprogrammen är för övrigt också oavsett vad man tycker om dem ett exempel på något väldigt anmärkningsvärt, ett planerat bostadsbyggandet av gigantiska proportioner som genomfördes under en mycket kort tid och faktiskt resulterade i lägenheter med överlag hög standard.

Miljonprogrammen och satellitförorterna är med rätta förknippade med välfärdssamhället. Ett projekt (välfärdssamhället alltså) som vid en första ansyn ter rent igenom progressivt emedan det förbättrade arbetarklassens materiella livssituation. Dock hade välfärdssamhället en baksida. Tydligast är klasskomprissernas pris, men det är också slående hur nästan alla reformer som genomfördes under dessa år både var "bra för arbetarklassen" men också… bra för kapitalet. Välfärdsprojektet skapade en lydig och högproduktiv arbetarklass och med det stora och trygga vinster för kapitalet. Detta gäller även stadsplaneringen. Satellitförorternas högkvalititativa lägenheter var självklart något åtråvärt, men samtidigt så skapade dessa bra lägenheter dels isolation (pga. dess placering) och en livsstil av bekvämt hemmasittande. Med miljonprogrammen dog stadslivet som vi en gång kände det. Och med det den revolutionära dynamik som alltid finns i en klassisk stad där upproret kan spridas från hus till hus, gata till gata och stadsdel till stadsdel. Den bättre boendemiljön och de geografiskt mycket utspridda bostadsområdena förstärkte fordismens tendenser av varufiering av livet. "Gå upp gå till jobbet jobba jobba äta luch samma sak händer i morgon jobba åka trick hem och sätta sig och glo" som Ebba Grön så perfekt berskrev det. Det spontana sociala liv som staden annars inbjuder till är borta. Och med det kommer per automatik en minskad social aktivitet och cirkulation. I stockholm är det svårt att styra spontana saker, oavsett om det gäller att lira fotboll med nåra polare eller om det gäller att storma vinterpalatset.

Budget-mode!

Vi behöver inte betala för att se snygga ut. Med några enkla knep kan du gratis införskaffa det du vill ha. Genom att tillämpa autoreduktion* sätter vi själva priserna!

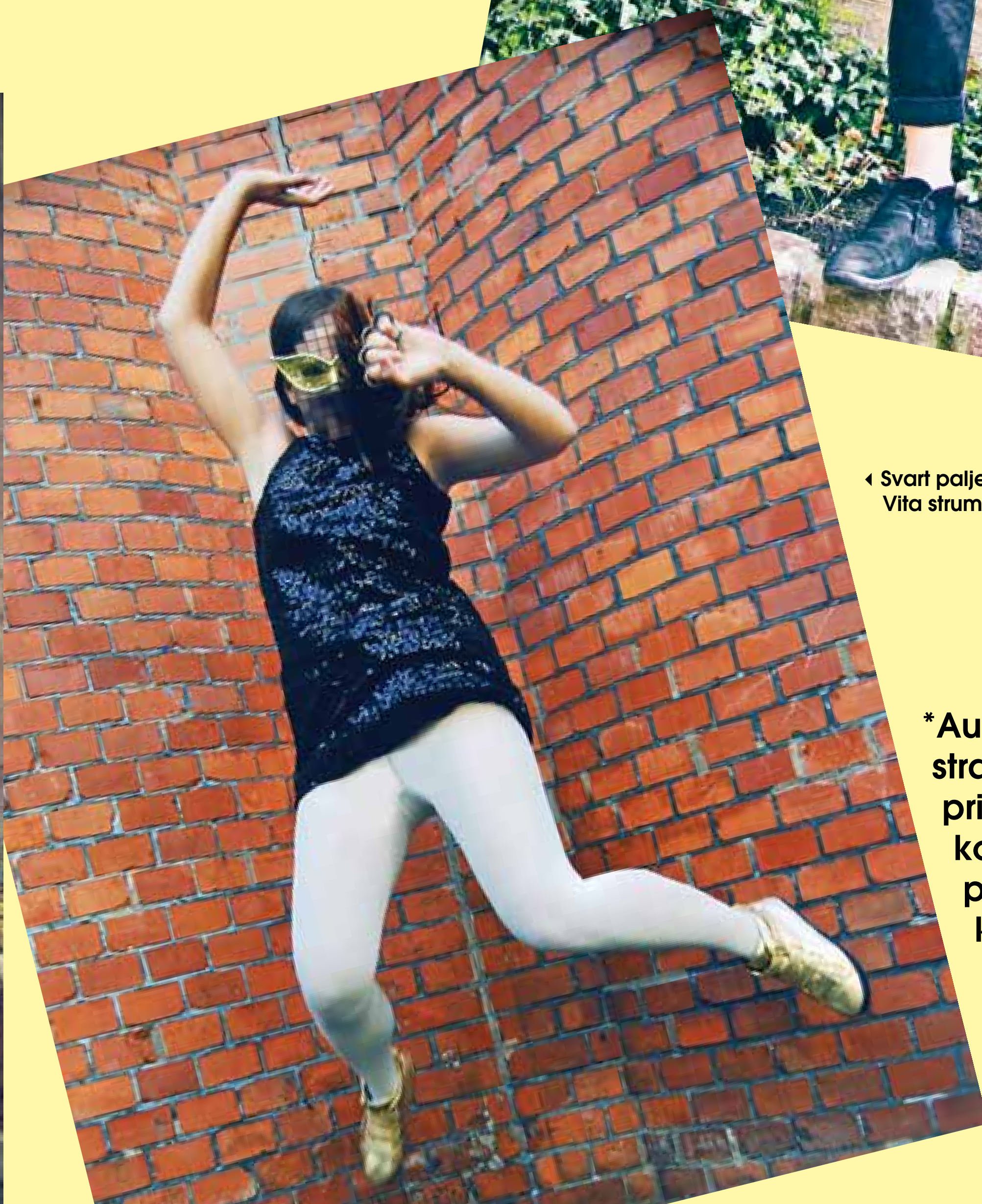

◂ Svarta skor 0:-, Turkosa chinos 0:-, Grå kofta 0:-, Vit pikétröja 0:-

◂ Svarta kjolar 0 :-, Svarta spetsstrumpbyxor 0 :-, Svarta knästrumpor 0 :-, Svart pullover 0 :-, Vit skjorta 0 :-, Svart fluga 0 :-, Vit tröja med svart krås 0 :-, Beiga handskar 0 : -, Svarta skor 0 :-

Svarta skor 0:-, Svarta byxor 0:-, Brunt skärp 0:-, Grön-vit-rutig skjorta 0:-, Svart kortärmad pullover 0:- ▸

◂ Svart paljettklänning 0 :-, Vita strumpbyxor 0 :-, Guldskor 0 :-

*Autoreduktion: Autoreduktion är en strategi för att kollektivt kontrollera priser och nivåer. Det är ett sätt för konsumenter att sätta rimliga priser på bruksvärden som exempelvis kollektivtrafik, hyra, el, mat och kläder. Man kan förslagsvis planka, snatta och ockupera.

JAG OCH IDA JOBBADE PÅ GRILLEN I SOMRAS. NATTPASSET VAR ALLTID TRÅKIGT.

JC'S GRILL

VAFAN! FORTFARANDE FLERA TIMMAR KVAR.

OCH INTE EN KUND HELLER.

SNABB-MAT 20:-

SNABBARE MAT 30:-

SNABBAST MAT 200:-

VÅR CHEF VAR ETT RIKTIGT RÖVHÅL, OCH VI BRUKADE SPENDERA VÅRA PAUSER MED ATT FANTISERA OM ALL SKIT VI SKULLE UTSÄTTA HONOM FÖR

ROHYPNOL I KAFFET, OCH SEN LÅSA HONOM UTE I SNÖN.

NEJ, VI BORDE RÅNA HONOM!

SLUTA MASKA BÖRJA JOBBA!!!!

PERSONAL

DET VAR DÅ VI BESTÄMDE OSS FÖR ATT GÖRA SLAG I SAKEN

INFÖR NÄSTA NATTPASS SJUKANMÄLDE VI OSS. VI TRÄFFADES STRAX INNAN GRILLEN STÄNGDE. IDA TOG MED EN YXA, JAG TOG MED RÅNARLUVOR.

NÄR SISTA KUNDEN HADE GÅTT SPRANG VI IN...

$!

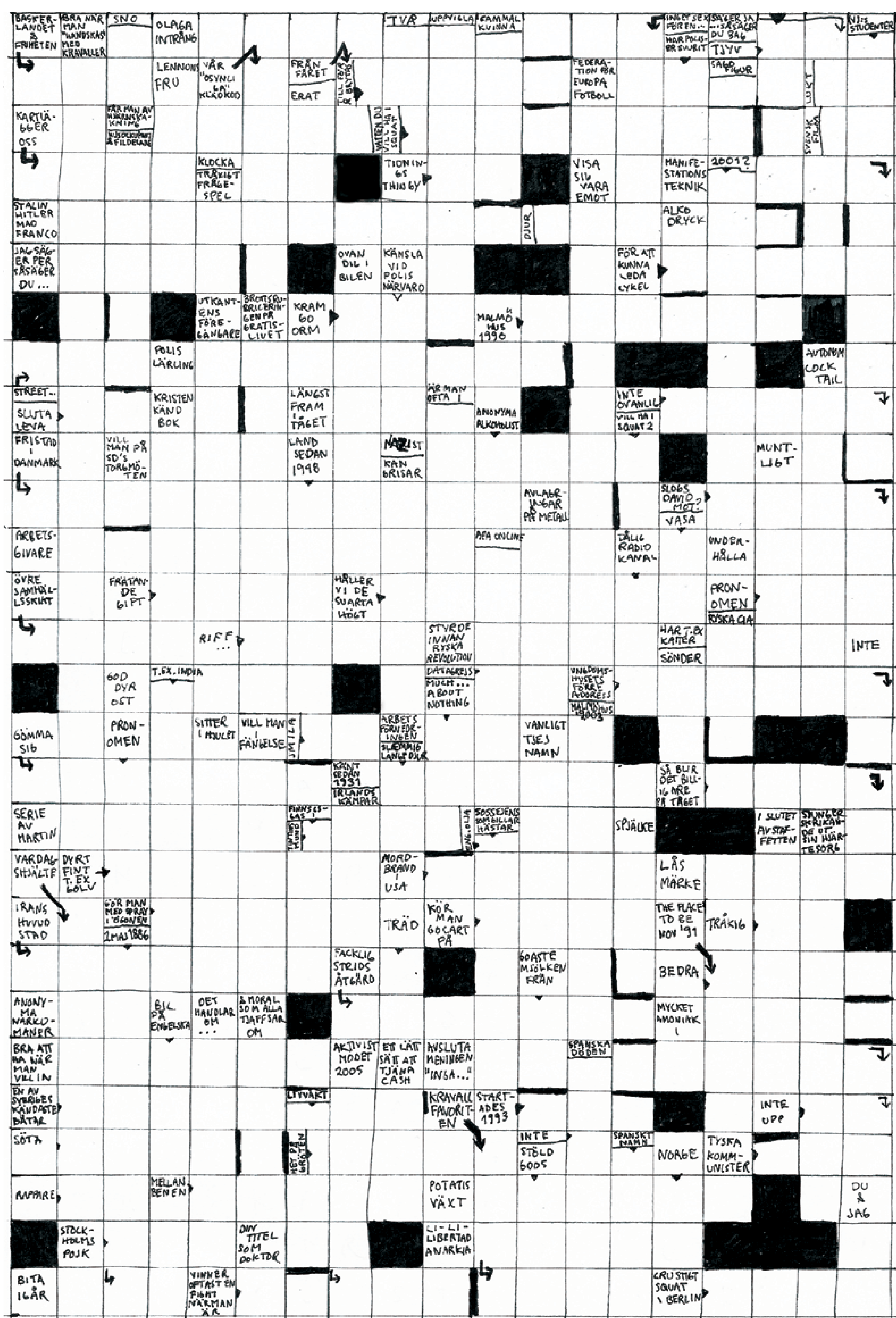
AAAAAAAH!

...OCH FICK MED OSS HELA DAGSKASSAN.

NÄSTA DAG SADE VI UPP OSS, MED ETT SMS.

Hej!
Vi hörde vad som hände igår och vågar inte jobba kvar...

FÖR PENGARNA KÖPTE VI VARSITT INTERRAIL-KORT OCH SPENDERADE RESTEN AV SOMMAREN I BERLIN, ROM, BARCELONA OCH AMSTERDAM.

BASKERLANDET & FRIHETEN
BRA NÄR MAN HANDSKAS MED KRAVALLER
SNO
OLAGA INTRÅNG
TVÅ
UPPFYLLA
GAMMAL KVINNA
INGET SEX FÖRE N...
HAR POLISER SVURIT
SÄGER JA SÄGER DU BAG
TJYV
NI STUDENTER
LENNONS FRU
VÅR "OSYNLIGA" KOKBOK
FRÅN FÅRET
ERAT
FEDERATION FÖR EUROPA FOTBOLL
SAGOFIGUR
LUKT
KARTLÄGGER OSS
KLOCKA
TRÅKIGT FRÅGESPEL
TIONINGS THING GY
VISA SIG VARA EMOT
MANIFESTATIONS TEKNIK
2001?
SPANSK FILM
STALIN HITLER MAO FRANCO
DJUR
ALKO DRYCK
JAG SÄGER PER SÄGER DU ...
OVAN DIG I BILEN
KÄNSLA VID POLIS NÄRVARO
FÖR ATT KUNNA LEDA CYKEL
UTKANTENS FÖREGÅNGARE
KRAM GO ORM
MALMÖ HUS 1990
POLIS LÄRLING
AUTONOM COCKTAIL
STREET...
SLUTA LEVA
KRISTEN KÄND BOK
LÄNGST FRAM I TÅGET
ANONYMA ALKOHOLIST
INTE OVANLIG
FRISTAD I DANMARK
VILL MAN PÅ SD'S TORGMÖTEN
LAND SEDAN 1948
KAN BRISAR
MUNTLIGT
AFA ONLINE
SLOGS DAVID MOT?
VASA
ARBETSGIVARE
DÅLIG RADIO KANAL
UNDERHÅLLA
ÖVRE SAMHÄLLSSKIKT
FRÄTANDE GIFT
HÅLLER VI DE SVARTA HÖGT
PRONOMEN
RYSKA GIA
RIFF ...
STYRDE INNAN RYSKA REVOLUTION
HAR T.EX KATTER
SÖNDER
INTE
GOD DYR OST
T.EX. INDIA
DATAGREJS
MUCH ... ABOUT NOTHING
UNGDOMSHUSETS FÖRRE ADRESS
MALMÖ HUS 2003
GÖMMA SIG
PRONOMEN
SITTER I HJULET
VILL MAN I FÄNGELSE
ARBETS FÖRNEDRINGEN
SLEMMIG LÅNGT DJUR
VANLIGT TJEJ NAMN
KÄNT SEDAN 1991
IRLANDS KÄMPAR
SÅ BLIR DET BILLIG ARE PÅ TÅGET
SERIE AV MARTIN
SOSSEJENS SOM BILLAR HÄSTAR
SPJÄLKE
I SLUTET AV STAFETTEN
SJUNGER SERIEKAN DE UT SIN HJÄRTESORG
VARDAGSHJÄLTE
DYRT FINT T.EX GOLV
MORDBRAND I USA
LÅS MÄRKE
IRANS HUVUD STAD
GÖR MAN MED SPRAY I ÖGONEN
1 MAJ 1886
TRÄD
KÖR MAN GOCART PÅ
THE PLACE TO BE NOV '91
TRÅKIG
FACKLIG STRIDS ÅTGÄRD
GOASTE MJÖLKEN FRÅN
BEDRA
ANONYMA NARKOMANER
BIL PÅ ENGELSKA
DET HANDLAR OM ...
& MORAL SOM ALLA TJAFFSAR OM
MYCKET AMONIAK I
BRA ATT HA NÄR MAN VILL IN
AKTIVIST MODET 2005
ETT LÄTT SÄTT ATT TJÄNA CASH
AVSLUTA MENINGEN "INGA..."
SPANSKA ORDEN
EN AV SVERIGES KÄNDASTE BÅTAR
LIVVAKT
KRAVALL FAVORITEN
STARTADES 1993
INTE UPP
SÖTA
INTE STÖLD GODS
SPANSKT NAMN
NORGE
TYSKA KOMMUNISTER
RAPPARE
MELLAN BENEN
POTATIS VÄXT
DU & JAG
STOCKHOLMS POJK
DIN TITEL SOM DOKTOR
LI-LI-LIBERTAD ANARKIA
BITA IGÅR
VINNER OFTAST EN FIGHT NÄR MAN ÄR
CRUSTIGT SQUAT I BERLIN

Vad är SUF

Självorganisering

SUF väljer inte alltid traditionella politiska metoder när vi agerar. Vi har inget förtroende för att andra, politiker, fackpampar eller chefer, ska kunna bidra till den förändring vi vill åstadkomma. Därför struntar vi i dem och agerar direkt. Politik är inget som befinner sig långt bort bland maktens boningar, i styrelserummen och i riksdagen. Tvärtom är politik något som befinner sig mitt ibland oss, de vanliga arbetande, verksamma människorna, och påverkar oss varje timme, minut och sekund.

Vi tror att solidariteten mellan människor måste byggas direkt, det är ingenting som ett partiprogram eller politiker kan skapa uppifrån.

Direkt aktion

Insikten om att det är vi själva som måste stå för förändringen, att ingen kan göra det åt oss, har skapat en kampmetod vi kallar för direkt aktion – handling utan ombud. Direkt aktion är insikten om att vi kan förändra samhället själva. Vi behöver inga politiker som gör det åt oss, som aldrig kommer att göra det åt oss. Vi behöver inga fackpampar som ser till att driva våra intressen eftersom det ytterst vilar på oss att försvara dem. Våra ombud gör oss passiva och får oss att glömma att det är vi som bestämmer och att det är våra liv det handlar om.

Kamp för förändring

Vi verkar genom att försöka hindra och offensivt driva tillbaka utnyttjandet av unga arbetande och studerande människor lokalt och i stor skala. Vi strejkar i skolor och på arbetsplatser, vi släcker ner hemsidor, genomför blockader och utomparlamentariska aktioner, vi affischerar, delar flygblad och sprider propaganda på Internet, ofta i form av rikstäckande kampanjer. Vi organiserar fler unga människor för att sprida aktiviteten.

Vår uppmaning till dig som är ung och trött på att leva i det här förbannade klassamhället är: sörj inte, organisera dig!

Här finns SUF:

SUF Arboga/Köping
SUF Göteborg
SUF Jönköping
SUF Kalmar
SUF Karlshamn
SUF Karlstad
SUF Kristianstad
SUF Kramfors
SUF Lidköping
SUF Linköping
SUF Lund
SUF Malmö
SUF Norrköping
SUF Nyköping
SUF Simrishamn
SUF Stockholm
SUF Sundsvall
SUF Uppsala
SUF Västerås
SUF Växjö
SUF Östersund
ÖSUK (Örebro Syndikalistiska Ungdomsklubb)